

NARODNI LIST

Izbija vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta številka 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Dr. Kukovec o slovenski obstrukciji v Gradcu.

17. t. m. je govoril v Gornjem gradu pred svojimi volilci deželni poslanec in predsednik narodne stranke dr. V. Kukovec. Govoril je o lepih napredkih organizacije slov. napredne mladine, ki je obenem v Gornjem gradu zborovala ter je vsled izrecne želje odličnih politikov narodne stranke zavzel tudi javno stališče k zadevi slovenske obstrukcije. Podamo nekatere odlomke iz njegovega govora, ker je važno, da spozna naša javnost značaj klerikalne politike ne le iz »Slov. Gospodarja«, ampak tudi kakor so razmere v resnici.

Ce danes govorim o slovenski obstrukciji, izjavil je deželni poslanec dr. Kukovec, govorim o nekdanji ali bivši slovenski obstrukciji v Gradcu. (Oho! klici.) Da, da, spoštovani Gornjegraščani, slovenske obstrukcije ni več. Meseca junija bomo imeli kratko zasedanje štajerskega deželnega zbora, ki bo trajalo dober teden dni. Sprejel se bo brez resnega odpora Slovencev proračun in zvišanje deželnih dolič ne le na pivo, ampak tudi na zemljiški davek, kakor sploh na vse direktne davke. (»Čujte, čujte!« kličejo volilci. »In kaj so Slovenci dosegli?«) To vprašajte, gospoda, poslance vladajoče slovenske stranke, ki v ti zadevi postopa na svojo pest. Jaz z mirno vestjo in s popolno gotovostjo trdim, da so pogajanja vlade s strankami deželnega zbora štajerskega danes tako daleč napredovala, da najboljše podučeni krogi izjavljajo, da bo deželni zbor »mirno« in »povoljno« deloval in da bodo Slovenci zopet zavzemali »zmerno« opozicijo. Ce »Slov. Gosp.« še kljub temu piše, da bodo krščanski slovenski poslanci rabili orožje obstrukcije, dokler bo ista koristna, potem pa ne več, je to le nov prizor one hinavščine, ki tvori vsebino vse politike vse-slovenske ljudske stranke.

Kaj pa je z vezo narodne stranke s štajercijanci? Ne zamerite, gospoda, da vam to pojasnim nazorno na sliki iz življenja. Če pridejo cigani v vas in hočejo pri belem dnevu kaj ukrasti, se poslužijo zvižace. Ciganka gre v hišo in gospodinji iz kart srečo prerokuje. Ta čas pa cigan kure krađe. Take taktike se slovenska klerikalna stranka zmiraj poslužuje. Tudi zdaj mariborski duhovniki sleparijo slovensko javnost s krikom, da se narodna stranka veže z narodnim sovražnikom. To se pa godi le v to svrhu, da bi javnost ne opazila, kako žalostno se je junak dr. Korošec z Nemci pogodil glede obstrukcije. Gospoda, če mi danes tega ne verjamete, verjeli mi boste čez dva meseca. Več besed pa glede obdol-

žitve, da se naša stranka veže s štajercijanci, ne izgubljam.

Zakaj je pa potem narodna stranka z mnogostevilnimi shodi meseca svečana slovensko obstrukcijo odobrila? Zakaj sem se jaz v imenu narodne stranke v deželnem zboru javno pridružil klerikalni obstrukciji? Spoštovani volilci, če sem odkritosrčen, moram priznati, da sem se obstrukciji pridružil, akoravno sem že takrat dobro vedel, da bodo klerikalci vrgli puško v zelo kratkem času v koruzo. Naj kdo o moji politični spretnosti sodi, kakor hoče, to dobro lastnost si jaz pripisujem, da imam dobre oči. Jaz poznam srce in obisti dr. Korošca, Robiča in dr. Benkoviča morebiti bolje nego oni sami. Zato sem tudi takoj ob početku obstrukcije slišal iz slovenskih govorov klerikalnih junakov odmev pri nas tako udomačene pesmi »Mladi vojaki«. Slišal sem tudi odmev klerikalnih shodov, da se zastopniki dobrega katoliškega ljudstva ne udajo, dokler Nemec ni premagan in dokler nimamo samouprave za Sp. Štajersko. Čital sem celo »Slovenčev« poziv, da so klerikalci celo taki levi, da jim ne zadostuje niti geslo »Proč od Gradca«, ampak da kličejo v »boj proti Gradcu«. Toda »papirnatost naše čake in puške naše iz lesa«. Ta značaj smešnosti je moral videti v boju naših klerikalnih »mladih vojakov«, kdor jih le nekoliko pozna. Gledališki oder je dr. Benkoviču Sp. Štajerska, zato so se slovenski klerikalni poslanci dali celo slikati na razglednice. Še pred nekaj dnevi je »Slovenec« pozival občinstvo, naj vendar kupuje te razglednice z junaškimi graškimi obstrukcionisti. Toda kakor vse kaže, naš narod noče tega blaga kupovati. Narodni boj ne sme biti burka, kakor ga smatra klerikalna stranka. Res so udarili klerikalni poslanci v Gradcu na narodno struno, ker so to morali storiti, da jih ne bi odnesla burja. Še pred malo leti so pisali, da se mora narod pametno in zmerno ljubiti, ker je pretirano narodnjaštvo le malikovanje. Toda naš narod se je tega malikovanja vendar hvale Bogu tako privadil, da mora tudi klerikalni politik, da množico naveže na cerkev, tu in tam nekoliko udariti na narodno struno. Razložek med nami naprednimi Slovenci in med klerikalci je pa baš ta, da je nam moč naroda in pospeševanje iste temeljna misel, pri klerikalcih pa slepilo. Kdor to upošteva, je moral vnaprej vedeti, da klerikalni politiki v obstrukciji ne bodo vstrajali, ampak bodo komedije imeli kmalu dovolj. V državnem zboru je obstrukcionist dr. Krek naenkrat stavil predlog zoper obstrukcijo. Kakor vidimo iz dogodkov na Dunaju, so klerikalci odžagal vejo, na kateri so stali — in Bienertih vlada naprej. Tako je moralo priti tudi v Gradcu. Ko je dr. Korošec dal svojim ljudem govoriti v slovenski be-

sedi govore brez vsebine, govore, katerih bi si ti poslanci pred ljudmi, ki bi jih razumeli, pač ne bili upali govoriti, se je že pogajal na drugi strani, da se sklepe mir. In danes imamo računati z gotovim dejstvom: klerikalni poslanci se vojskujejo zoper Gradec le še zaradi lepšega, v resnici so se že udali, ne da bi priborili le eno — narodno pridobitev. Konec narodnega boja torej — brez uspehov v narodnem oziru! O da, uspehi so že tu, imamo nove razglednice s sliko 12 klerikalcev, kako so se v Gradcu borili! — — — Dosledna obstrukcija bi bila smrt za klerikalno stranko. To vemo mi in to ve dr. Korošec. Zato danes klerikalne obstrukcije več ni. Mi naprednjaki smo odobraval obstrukcijo, ker smo bili pred to dejstvo postavljeni. Podpirali smo jo, ker je bila opravičena demonstracija zoper nemško nadutost. Obžalujemo, da se je brez narodnih pridobitev končala. Nočemo pa, da se ljudstvu laže, da se je kaj doseglo. Resnica nad vse!

Jz političnega sveta.

Državni zbor. V prvi seji tekočega zasedanja danes teden je prišla vlada iz boja s Slovani in soc. demokrati kot zmagovalka. Predlog soc. demokratov, naj se odstavi vladna predloga o 182-miljonskem drž. posojilu z dnevnega reda, je bil z 258 proti 219 glasovom odklonjen. Za vlado so glasovali vsi Nemci, Poljaki in Italjani. Mnogo slovanskih poslancev se je odtegnilo glasovanja. V petek se je predlog odkazal proračunskemu odseku.

Državno posojilo je proračunski odsek s 25 proti 21 glasovom odobril in sicer ne samo 182 miljonsko, ampak je dovolil celo zvišanje posojila za 38 milijonov. Kajpak, saj se nam tako dobro godi, da lahko plačujemo še bogve kako visoke obresti.

Tako vlada vodi kmete za nos! Decembra lanskega leta, ko se je šlo za sprejetje trgovinskih pogodb z balkanskimi državami, je vlada obljubila agrarcem, da bo dala vsako leto 6 milijonov kron za povzdigo živinoreje. Dne 16. tm. se je v poljedelskem ministerstvu vršilo posvetovanje, kako bi se ta znesek razdelil. Kmečki zastopniki so zahtevali, naj bi se razdelila svota raznim kmetijskim korporacijam, ki bi morale seveda vladi vedno

LISTEK.

Vse je v krvi.

Srbski spisal Sima Matavulj. — Poslovenil V. G. (Dalje.)

— Da! dodane Marko. Žalostna mati me je spravila za prepisača k odvetniku. Delal sem dvajset ur na dan za petdeset krajcarjev! Dve leti sem moral vzdržati ono življenje, predno sem bil povišan za pisarja z dvokrat večjo plačo. To je zopet tajalo dve leti. Potem sem vendar prišel semkaj — oh, ko bi ti vedel, kako težko — kot najmlajši občinski pisar s štiridesetimi goldinarji mesečne plače. Tukaj visi kakor kaplja na biljki. Prenašam vse žalitve in pri tem čutim, da sem manjši od makovega zrna, ker moram podpirati še mater in sestro. Nadejam se, da dobim sčasoma mesto tajnika v kaki mali občini — po mestih namreč zahtevajo izvršene pravniške. Sedaj si tudi ti moj up, ki ga je Bog sem poslal. A glej, o vsem govoriva, le o onem ne, kar je najbolj nujno. Imenovan si za občinskega zdravnika.

— E, hvala, Toni, tega pa še nisem vedel. Prijatelja sta si stisnila roke.

— Pozneje ti bom pripovedoval, kako je bilo pri volitvi, a sedaj bi rad čul, kako je bilo s teboj od onega trenutka, kar sva se ločila. Da je konec dober, vidim, ali... Koliko časa je že, odkar se nisva videla?

— To je lahko izračunati, odgovori zdravnik. V šestnajstem letu sem bil, ko mi je umrl stric

kanonik. Tistokrat sem bil ravno izvršil šesti gimnazijski razred. Sbrbniki so me poslali v Trst, kjer sem izvršil srednjo šolo, to je za dve leti, na kar sem bil sedem let na Dunaju. Nekako deset let bo torej, kar se že nisva več videla.

— Oh, kako mine čas! Ali pa nisi nikoli zašel domu?

— Brate, jaz nimam ne doma, niti sorodnikov in ako jaz ne bom imel zaroda, bo de dinastija Š - - ičev izumrla, odvrne s smehom Toni. — Drugi razlog, zakaj nisem nikoli prihajal v rojstni kraj, je ker sem podedoval ravno toliko, da sem zamogel za silo študirati, vsled česar mi za potovanje pač ničesar ni preostajalo. Prvi dve leti sem moral o počitnicah k vojakom, a zadnje počitnice sem preživel v veliki bolnišnici. In tako me sedaj pogledi, prijatelj, mene občinskega zdravnika starega, slavnega in nad vse hrvatskega mesta.

— Ne govori tako! mu reče Škuljan plašno. Ti, ne veš li več, kako strašna „bestemnia“ je, nazvati Reko za „hrvatsko“. Samo, da Piero to čuje; on bi takoj javil tajniku.

— Od tajnika pa bi šlo to do noči že po celi Reki in jutri bi ne poznali drugega ko dr. Puntarja, dr. Krobata ali kako enako, — dodane doktor. Misliš, da tega ne vem in da se bojim? Slednjič pa, ne boj se, — reče Toni, videvši preplašenega Škuljana, tajaiku in mestnim očetom ne bom pridigal svojega političnega prepričanja. Javil se bom samo kot novi občinski služabnik, a pozneje... vederemo! — Ali sedaj pa v „svetiščih svetih“!

Škuljan spremi prijatelja po pisarniških sobah do tajnikove, kjer sta našla gologlavega, drobnega in namršnega človeka.

— Naš novi zdravnik, dr. Antonij Š - - ič! Javi Škuljan, pa se takoj vrne.

— O, milo mi je! zagrakne signor Angelo Feroni. Dobro došli! Kako vam gre? Ste dobro potovali?

— Hvala, zelo dobro, — odgovori Toni.

— Vaša želja je bila, da vas čaka tu pismeni odgovor na vašo prošnjo in osobito meni je drago, da vas lahko pozdravim v novi službi. Tu je odlok, na-te ga!

— Hvala, gospod tajnik. Upam, da se bomo dobro razumeli.

— To je tudi moja želja, per Dio, najtopleja želja, ker jaz sem bil izmed najiskrenejših prijateljev vašega pokojnega strica. Veste, pa on je bil muhav in je vedno sanjal o veliki Hrvatski, slovanstvu itd.

— Oprostite, o tem bomo lahko drugokrat govorili, sedaj se mi pa mudi, ker še nisem obiskal gospoda župana.

— Kako to, ste-li bili torej prej pri meni, kakor pri njem? Oh, mladi gospod!

— Nič, nič, to bodem že popravil. Z Bogom, gospod tajnik!

— Z Bogom, gospod doktor! Saj se lahko popoldan vrnete. Tedaj imajo odborniki ravno svojo sejo in prilika je, da se z njimi spoznate.

Dalje prihodnjič.

poročati, kako bi znesek razdelile. Vlada pa tega predloga ni hotela sprejeti. Že vemo, zakaj! Rabila bo teh 6 milijonov za napitnine raznim tudi — kmečkim poslancem, da jih bo pridobila za sebe. Do kosti je pokvarjen naš vladni sistem!

Enoten klub vseh slovenskih, hrvatskih in srbskih poslancev v dunajskem parlamentu bi radi zopet skovali slovenski klerikalci, oni isti, ki so pred 3 leti, ko smo slovenski naprednjaki to zahtevali, izstopili zaradi te zahteve iz štajerskega narodnega sveta. Dr. Šušteršič bi rad na vsak način postal minister, v to svrhu pa potrebujejo klerikalci podporo tudi neklerikalnih jugoslovenskih poslancev. Ko bode to doseženo, pa bodo dobili slednji zopet brco.

Velik socialni boj se bije baš sedaj v Nemčiji. Prišlo je do hudega spora med zidarstvom mojstri in stavbarji na eni strani ter zidarji na drugi strani vsled diferenc glede mezde. Delodajalci so minoli teden odpustili skoro četrt milijona delavcev. Kako se bo končal ta velikanski boj, se danes ne more preračunati.

Na Kitajskem je zopet prišlo do hudih nemirov, katerih žrtve so tujci. Punt se obrača v prvi vrsti proti katoliškim misijonom. Bati se je nemirov po celi državi.

V goriški deželni zbor je bil pri nedeljski volitvi v skupini slov. mest in trgov izvoljen naprednjak A. Gabršček.

Beleške.

v Iz deželnega šolskega sveta. V svoji seji dne 14. tm. je izrekel učitelj K. Horvat v Šoštanjju priznanje ob prostovoljno zaprosenem umirovljenju. Stalno so nastavljeni na ljudski šoli v Ponikvi ob J. Ž. Franc Horvat z Rečice in učiteljica istotam Marija Kregar; na dekliški ljudski šoli v Hrastniku Marija Sorčan, v Zrečah Karl Mravljak, v Marnbergu Viljem Dobnig, kot učiteljica ročnih del pri Sv. Kunigundi na Poh. Rozalija Kante. — Stalno je umirovljena doslej časno umirovljena učiteljica Klementina Alt.

Kranjska šparkasa v Ljubljani je imela 12. t. m. občni zbor. Cistega dobička je imela lani 274.604 K. Od tega je darovala v razne namene 174.770 K in je pri tem jemala ozir »samo na tiste kroge prebivalstva, ki so hranilnici naklonjeni in svojo naklonjenost tudi dejansko posvedočujejo«. Kdo so ti krogi, se razvidi iz seznamka razdeljen. podpor. Krog 60.000 K je dala šparkasa za nemško šolstvo na Kranjskem, 40.000 K za nemško gledališče v Ljubljani, skoro vso ostalo svoto pa slovenskim klerikalcem oziroma njih napravam, n. pr. Vincencijevi družbi, samostanskim šolam, nekaterim klerikalnim društvom in cerkvam, in — kakor smo že včeraj poročali — 25.000 K za nove orglje v stolni cerkvi v Ljubljani. Tako je kranjska šparkasa izpolnila željo škofa Jegliča, ki zdaj mirno lahko sesa verne ovčice za svoje zavode v Sentvidu. To so torej tisti »krogi, ki svojo naklonjenost kranjski šparkasi dejansko posvedočujejo.« Mein Liebchen, was willst du noch mehr?!

Ljubljanski škof Jeglič je torej res dobil posojilo od države in sicer pol milijona kron proti 1% nemu obrestovanju. To je priznal v drž. zboru finančni minister, ki je dejal, da škof Jeglič pač ni dobil posojila iz njegovih blagajn, ampak iz premoženja verskega zaklada. Idi, kmet ali obrtnik in poprosi državo za posojilo z 1% nim obrestovanjem!!

Izvoz svinj iz predgradskega okraja je prepovedan, ker razsaja tam svinjska kuga (rdečica). Opozorjamo na to posebej prebivalce rogaškega, šmarškega in kozjanskega okraja.

v Poslanec postal delavec. Klerikalni poslanec in mizar Vykouhal v Brnu je porabil zelo veliko za svojo agitacijo in ker je zanemarjal obrt, je prišel, ko je izgubil poslanstvo, v konkurz. V svoji sili se je zatekel k duhovnikom, ki mu pa niso hoteli pomagati. Zato mu je bilo vse prodano in sedaj je revež navaden delavec v tovarni. Če je še klerikalec, kdo ve?

Klerikalna zadružna zveza ima svoj občni zbor dne 30. maja v Ljubljani.

a C. kr. namestnija je vsled znane nesreče v Ökörutu na Ogrskem, kjer je na plesu v lesenem skednju zgorelo nad 300 ljudi, izdala vsem političnim oblastvom strogi ukaz, da se naj prepovedo vsi plesi in veselice v lokalih, ki niso dovolj varni pred ognjem in nimajo po več izhodov; tudi se naj ostro pazi, kako so taki lokali okrašeni in kako se razsvetljujejo.

v III. redni občni zbor „Slov. lovskega društva“ se vrši v nedeljo 24. tm. ob 3. uri pop. v hotelu „Ilirija“ v Ljubljani.

v Na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu se vrši od 1. do 4. jun. poučni tečaj za začetnike v čebelarstvu. Udeležbo je treba naznaniti ravnateljstvu zavoda. Predavalo se bode nemški.

v Zveza nemških zadrug v Gradcu je posodila deželi 2 milijona kron po 4 $\frac{1}{2}$ %. Zanimivo je, da ima ta zveza od dežele posojilo v znesku 400.000 K, katero obrestuje s 3%. Dežela torej podpira to zvezo s tem nizko obrestovanjem denarjem, dobiva od svojega posojila 3%, a plačuje od dolga 4 $\frac{1}{2}$ %. Vpraša se torej ali je zveza, ki je v stanu deželi posoditi dva milijona, potrebna take podpore? — Dežela izgubi vsako leto 1 $\frac{1}{2}$ % od 400.000 K torej 6000 kron v prid tej zvezi. Za slovenske zadruge ne pozna podpore. In potem se naj kdo ne čudi takemu deželnemu gospodarstvu!

v Mesto kletarskega nadzornika, prosto po g. Belletu, se misli oddati onemu Flucherju, ki je bil kot oskrbnik velikonedeljskih posestev nem. viteškega reda suspendiran in konečno popolnoma odslovljen. Če bi se zgodilo, da bi ta človek, za ta posel nezmožen in nevešč, bil nastavljen na mesto, ki je le za Slovence, bi bil to škandal nedoglednih posledic, kajti slovenski vinorejci se mu že grozijo. Za oskrbnika je bil nezmožen, a kot državni uradnik bi pa še bil dober?!

v Svarimo pred izseljevanjem v Brazilijo. Tam niso sedaj v nobenem oziru povoljni pogoji za izseljence.

Celjski okraj.

c Sv. Štefan blizu Šmarja. Neko „gospodično“ bi vprašali, ali zna in ve, kako se glasi osma božja zapoved. No ker je moerbiti pozabila ali pa sploh ne ve za njo, ji bom pa jaz povedal, da se takole glasi: ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega, in to pomeni tudi toliko kakor da se ne sme po nedolžnem obrekovati in blatiti ljudi, kateri niso nič krivi. Veš, ljuba moja Urška, ljudje smo pač taki, da se ne damo od takih ljudi zasramovati, kakor si Ti, ker sama dobro veš, da

si z vsemi slabimi lastnosti obložena. Obrekuješ nekatera dekleta, da jih ni sram, da so šla na shod, pri katerem da so se dala zapisati v „luteransko“ vero. Dobro, potem pa mora mežnar tudi iz farovža iti ker ste ga — poslali na shod in kakor se je obnašal, je pač očitno kazal, da bi nas on rad v krivo vero zapisal. Ako bi on moral iz farovža, bi marsikatero okno bilo prosto in bi, kakor sem slišal, ravno sedaj v nedeljo praviti, smeli ljudje po hišah, kadar se noč napravi, bolj glasno govoriti. Meni se je namreč že pozimi ob neki ženitni priliki pristudil ta človek. Toraj le mirno in ne ogovarjati ljudi, kateri vam niso nič na poti. Veste tudi, zakaj nam ne dajo milostljivi g. knez in škof kaplana? No, jaz mislim, ker se bojijo, da bi jih „luteranke“ ne zmotile. Smo pač mi krivi, kaj ne? Pazdravi! Zavednež.

c Mozirje. Čast, komur čast, in hvala, komur hvala! Kakor že več let popred, je gospod Fran Praprotnik, nadučitelj v Mozirju, tudi v letošnji spomladi vse svoje učence kaj lepo obdaroval, kajti je med nje razdelil črez 300 sadnih dreves. Tako je po našej župniji leto za letom po več sto sadnih dreves posadil, katera bodo enkrat obilno rodila, pa tudi učence spominjala na svojega blagega in prezasluznega učitelja. Mi stariši pa izpolnjujemo le svojo sveto dolžnost, ako se na tem mestu velikemu svojemu dobrotniku za to tako lepo in dragoceno pisanko, katero so naši otroci prejeli, prav iz srca zahvalimo. Kakor je splošno znano, dela naš g. nadučitelj neumorno za povzdigo splošnega blagostanja v celem našem okraju ter si je s tem svojim neutrudnim delovanjem pridobil neveljnih zaslug. Da bi ljudstvo za prekoristno sadjerejo, katera tukajšnjim prebivalcem največje dohodke obeta, še bolj navdušil, prireja v zimskem času na raznih krajih podučne govore. Ti njegovi govori so polni največjega navdušenja za umno sadjerejo, ter so tako živi, praktični in poučni, da segajo ljudem prav v srce. In se je tudi že marsikateri po njegovih takolepih in prepričevalnih besedah zdramil in navdušil za umno sadjerejo. Ravno gospodu nadučitelju se ima naš okraj zahvaliti, da se je zanimanje za sadjerejo med ljudstvom tako močno vzbudilo in da tukaj sedaj ta tako imenitna stroka kmetijstva tako lepo napreduje. Prebivalci mu bodo za to tudi iz srca hvaležni ostali in ga vedno kot prbuditelja umne sadjereje in neumornega pospešitelja občnega blagostanja častili in visoko spoštovali. Mož pa, kateri toliko let in s toliko marljivostjo in s tako velikimi uspehi deluje v povzdigo telesnega in duševnega blagostanja ljudstva, zasluži gotovo največjo zahvalo in vsestransko priznanje vseh poštenih in za splošni blagor vnetih ljudi, ne pa, kakor to žele nekateri — še ukore! „Blažen, kdor misli in dela pošteno, Boga in narod svoj ljubi iskreno“. — Hvaležni stariši.

v Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo ne priredi 5. maja izleta v Loko, ampak se pridruži isti dan bratskem celjskem društvu v Št. Jurji, katero obhaja svojo štiridesetletnico. Vspored se bo pravočasno objavil. Polnoštevilne vdeležbe našega društva se nadeja T. Kurbus t. č. predsednik.

v Opozarjamo pristojne oblasti na hujskajočo in Slovence žalečo pisavo tukajšnje „vahtarice“ proti nameravanemu sokolskemu zletu v Celje. Hočemo namreč konstatirati, da hujska k nemirov in izgredom edinolo uradno glasilo celjskega magistrata.

Iz Polzele. Nedavno tega je zašel v gostilno „nemškega“ jelena pri polzelskem kolodvoru, ne

Vrlemu možu v spomin!

Zatisnil je dne 14. aprila t. l. svoje trudne oči za veke g. Jakob Pokrivač, po domače Habak, odlični kmet v Gomili pri Središču.

Preživel je vse svoje življenje na rojstni grudi, a vendar se je, dasi ni imel nikakoršnih študij, odlikoval po svoji vedi v vseh strokah kmetijstva, posebno sadjarstva. Dičile so ga izvanredno dobre in lepe lastnosti, bil je jeklen značaj, v vsakem oziru pošten, pravičen, resnicoljuben in treznomislec mož.

Bil je nad 40 let odbornik občine Kog in ud krajnega šolskega sveta, mnogo let tudi njegov načelnik in je gojil posebno ljubezen do šolske mladine in bil velik prijatelj šole. Za šolo je bil neizrečeno vnet; noben trud mu ni bil prevelik, nobena pot predolga, ako je s tem koristil šolstvu. Pod njegovim načelstvom se je leta 1893 prezidala in razširila bolfenska šola, nakupila so se krasna učila in se je opremila šola z vsem potrebnim, da je bila dika in ponos vseh Bolfencanov.

Pred blagoslavljanjem nove šole je sam napravil pred šolo krasen slavolok in priskrbel napis „Vse za blagor mladeži“. Veselica, ki se je vršila na dan otvoritve nove šole, je bila vsled njegove požrtvovalnosti in radodarnosti vseh Bolfencanov, nad vse sijajna. Drugače vedno resen mož, je bil tisti dan tako vesel, da je pri banketu celo prepeval, kar se sicer drugače nikdar ni zgodilo.

Tudi posestvo za novi šolski vrt in vinograd z vrtom za zelenjavo za šolskega voditelja se je nakupilo pod njegovim načelstvom. S šolskim voditeljem je živel vedno v najlepšem sporazumljenju, prisostvoval velikokrat ponku, kjer je z veseljem opazoval napredek učencev. Čvrsti in dobri odgovori in lepo petje v šoli so ga večkrat ganili do solz. Šolska oblast je njegovo prizadevanje in zasluge za šolo opetovano pohvalila in mu izrekla svoje priznanje.

Kot umen sadjerejec je imel daleč na okrog najboljše in najlepše sadje. Obiskal je vse v to stroko spadajoče razstave, prečital menda vse slovenske strokovne knjige in si tako pridobil na tem polju veliko znanja, katero je potem dejansko uporabljal.

Prehodil je velik del naše slovenske domovine in to večinoma peš, da si je lažje ogledal vse zanimivosti raznih krajev, a nikdar ni zamudil, ogledati si tudi šolska poslopja in razne naprave, ki služijo ljudstvu v pouk.

V politiko se ta mož ni vtikal; sodil in tehtal je ljudi po njihovem značaju, ne po političnem pričanju in storil sam vedno to, kar mu je velevala lastna, bistra pamet. Nikdar ni prišla žal beseda iz njegovih ust, zato tudi ni imel nobenega sovražnika. Vina ni pil skoraj nikdar in varčen je bil nad vse.

Svojo edino hčerko Veroniko sta odgojila z blago ženo zelo skrbno, da je postala vrla slovenska gospodinja. Poročila se je z odličnim posestnikom in sedanjim županom na Kogu g. A. Borko, ter je doživela „dedek“ veselje, da je videl, kako rastejo njegovi vnuki. Najstarejši vnučič Božidar je podedoval v veliki meri dedekovo ve-

selje do knjig in do učenja ter je že v ljudski šoli izvrstno napredoval, sedaj pa pridno študira na varaždinski gimnaziji.

Sklenil je ta vrli slovenski kmet po kratki boleznici svoje dolgo, skrbi in trudapolno življenje. A ni živel zastonj! Priskrbel je s svojo neumorno delavnostjo svojem lepo imetje, zaslužil si s svojim stremljenjem za korist in blaginjo šole, cerkve in domače občine lovorjev venec, kateri bi naj kinčal za neveljive zasluge njegovo sivo glavo in ostal bo vsem znancem in prijateljem, ki so ga razumevali in visoko čislali, v blagem spominu.

Ti draga bolfenska mladina, moji nekdanji učenci in učenke! Spominjajte se velikokrat tega izvrstnega moža, ki je toliko storil za šolo in vas je tako rad poslušal ter s ponosom opazoval vaše napredovanje v šoli, vaše lepo obnašanje, vašo ljubezen do svojih učiteljev, spoštujte njegov spomin in posnemajte njegovo poštenost, delavnost, varčnost, zmernost, treznost, njegovo pravico in resnicoljubje, njegovo naklonjenost šoli in napredku in osrečili boste sami sebe in svojece, koristili bodete svojemu narodu in svoji domovini.

„Pomnik postavite mu tak, da slednji skuša biti mu enak.“

Blagomu možu, ki mi je bil v dolgih 16 letih mojega službovanja pri Sv. Bolfenu vedno dober in zvest prijatelj, ki je s svojimi deli zaslužil spoštovanje in ugled vseh sovaščanov, čegar delovanje ostane ovekovučeno z zlatimi črkami v kroniki bolfenske šole, daj Bog zaslužno plačilo! Naj mu služijo te vrstice kot zadnji pozdrav!

Petrovče, dne 19. aprila 1910.

Ernest Slanc, nadučitelj.

† Državni poslanec Vinko Ježovnik.

Včeraj je prišla iz Velenja prežalostna vest, da je umrl državni poslanec okrajev Gornjigrad, Šoštanj, Slovenji gradec in Marnberk, naš Vinko Ježovnik. Dolgo je težko bolehal, vedno smo še upali da ozdravi in da s staro čilostjo in svežostjo zopet pohiti v državni zbor, kjer je tako uspešno zastopal koristi svojih volilcev, v prvi vrsti kmetovalcev. Težka je izguba, ki je zadela volilni okraj, rodbino in vse štajersko Slovenstvo.

Pokojnik je bil rojen 11. oktobra 1856. v Velenju. Ko je izstopil iz šole, se je šel na Vrasko učiti mesarske obrti, a se kmalu povrnil na dom, prevzel domačijo in jo gospodarsko zelo povzdignil. Bolehal je že od mladosti na srčni hibi, ki je bila poleg bolezni na ledvicah, ki se je pridružila v zadnjem času, vzrok njegove prezgodne smrti. Deloval je neumorno na svojem gospodarstvu, v občini, v okraju, in od l. 1907 naprej, ko je kot kandidat narodne stranke bil izvoljen v državni zbor, z isto vnemo kot poslanec za svoje volilce. Še ko je bil že bolan, je hodil na Dunaj izpolnjevati svoje poslanske dolžnosti, dokler ga ni bolezen pred 5 meseci za vedno priklenila na postelj. Kot mož in oče je bil nad vse vzoren; zadela

ga je tudi nesreča, da mu je pri vojaki v Pulju umrl edini sin Edvard. Ostali sta mu vrli hčerki Cirila in Slava. Takoj ko je prevzel gospodarstvo, je prišel v občinski odbor; odbornik je bil ves čas, 6 let tudi župan; bil je član okr. zastopa, skozi tri leta tudi načelnik, dalje krajni šolski ogleda, član krajnega in okrajnega šolskega sveta; ustanovil je šaleško posojilnico in bil do smrti njen načelnik.

V njegovi bolezni se je požrtvovalno brigal zani velenjski zdravnik, g. dr. Podlesnik.

Pokojnik je bil blag človek, ki menda osebnega nasprotnika razun nekaterih zavidnežev ni imel. Bil je vsikdar zaveden in odločen Slovenec in neupogljiv somišljenik narodne stranke. Vse ga je spoštovalo in ljubilo. Velenje je zavito v črne zastave, prebivalstvo je potrto in povsod se sliši šepetanje: našega Ježovnika ni več.

Jutri, 22. t. m. ob 4. uri popoldne izročamo velikega pokojnika hladni zemlji. Nad njegovim grobom žaluje njegova rodbina, žaluje velenjska občina, žaluje okraj, žalujejo njegovi volilci. Bodi mu lahka zemlja in trajen spomin!

poznavajoč razmer in kraja, slovenski potnik. — Čudil se je, da je videl na mizi nemške vžigalice in ko je opozoril krčmarja na to, mu je grobo odvrnil, da on sploh ne rabi slovenskih gostov in mu je ljubše, ako niti ne pridejo. Opsoval je povrh tega slov. potnika s „kroto“, „bindišer“, „poba“ itd. ter razbil steklenico z vinom. Ljubeznjivi gostilničar se bode seveda imel zagovarjati pred sodnijo.

a Občni zbor Ciril - Metodove podružnice na Vraskem se je vršil v nedeljo, dne 10. t. m. v gostilni g. Košenine ob veliki udeležbi. Podružnica je imela v preteklem društvenem letu 50 udov. Priredila je tri veselice: eno v Prekopi in dve na Vraskem. Pri obeh veseljah na Vraskem je predaval g. J. Prekoršek. Vseh dohodkov je imela podružnica 847'99 K. Od te svote se je poslalo vodstvu 553'80 K. Nabiralniki so dali 115'80 K. Nahajajo se po sledečih gostilnah: K. Košenina, I. Brinovec, T. Šentak, J. König in Fr. Turnšek v Prekopi. Narodni davkoplačevalci pa so prispevali 186 K. Bili so sledeči gg.: Donaj, Grafenauer, Jakše, Jezovšek Miha, dr. Karba, Bobica Kolšek, Fr. Košenina, Meglič, Oset, Rotner, Schaner, Schwentner, Škrbec, Vrabl, Mela Jezovšek in E. Brezovšek. V prid družbi pa se je dal zavarovati za 500 K pri „Prvi češki“ g. K. Košenina. K besedi se je oglasil g. dr. Karba, ki je omenil, da zbornjemo pod utisom Cirilmetodarije in mecena Kotnika. Poziva vse, okleniti se podružnice z dušo in telesom. Po občnem zboru se je pričela prijetna in neprisiljena zabava, h kateri je mnogo pripomogel pevski zbor podružnice. Omeniti je treba, da je bil izvoljen stari odbor: predsednik: R. Vrabl, tajnica: B. Kolšek, blagajnik: I. Jakše, namestniki: Anica dr. Karbova, Rotner in K. Košenina.

Celjsko porotno sodišče je obsodilo minulo soboto 20 letnega rudarja Mihaela Zidarja iz Kranjskega na 5 letno težko ječo, ker je pred hišo pos. Klanjskega pri Sv. Marku poleg Trbovelj z nožem usmrtil rudarja Slokana, rudarja Dolinška pa težko ranil na nogi. Imenovani trije so se tam po krivdi Zidarjevi stekli.

Škrlatica v gornjegrajskem okraju je sedaj ponehala. Umrlo je na njej 19, zbolelo pa 190 oseb, večinoma otrok. Ker je bolezen ponehala, bo ustavljeno te dni tudi epidemično postopanje.

o K požaru v Stopčem pri Grobelnem se nam poroča še od druge strani: Goreti je začelo zjutraj ob 1. uri. Zgorela je hiša, kozolec in svinjak s 13 svinjami. V hiši tudi za 400 kron denarja, vsa obleka in živež. Ljudje so si komaj rešili golo življenje. Tisto jutro so našli v stranišču ustreljenega 77 let starega Ivana Zupanca. Ustrelil se je s pištolo sam. Z Mikolom sta si bila zaredi nekega zemljišča močno navskriž in zategadelj sumijo, da je on zažgal. Izvolil se je poseben odbor, ki hoče pomagati ubogemu pogo-reicu. Opozorjamo in prosimo posebno naše somišljenike, da g. Mikoli, ki je naš človek, pomagajo.

Pasji zapor je odpravljen za celi šmarski okraj. a V Rimskih toplicah dobijo orožniško ekspo-zituro za čas kopališke sezone.

Iz Št. Pavla pri Preboldu, Pozor čebelarji! Čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino priredi svoje prvo letošnje zborovanje v nedeljo dne 24. aprila ob 3. uri pop. pri čebelnjaku svojega dru-

štvenega predsednika g. Černeja v Grižah. Poleg drugih društva se tikajočih zadev, razkazoval se bode tudi nov Žnidaršičev panj. Ker bode ta posebno mikal naše navdušene napredne čebelarje, pričakujemo prav obilne udeležbe. Naše lansko navdušenje naj se še poveča! Tajnik.

a Poučno zborovanje na Vraskem. V nedeljo 17. t. m. je priredila na Vraskem Zveza narodnih društev poučno zborovanje, ki je bilo kjub neugodnemu času še dovolj dobro obiskano (okoli 60 udeležencev). Otvoril ga je g. učitelj Jakše, ki je v kratkih besedah orisal namen Z. n. d. in podelil besedo dr. Lipoldu, ki je v poljudnih besedah razpravljal o važnih gospodarskih vprašanjih ter kazal na delo, ki ga vrši v tem pogledu „Narodna stranka“. G. J. Prekoršek je govoril o narodni obrambi, o razvoju družbine organizacije na Štajerskem, o snujoci se Zvezi štaj. Ciril-Methodovih podružnic, ki bo v let. jubilejnem letu še tesneje združila in okrepila naše sile. — Razpravljalo se je tudi o ustanovitvi ženske podružnice na Vraskem. Dr. R. Karba je govoril zaključno o važnosti izobraževalnega dela in pomenu, ki ga imajo taka predavanja, ki budijo v človeku zanimanje za javna vprašanja in samostojnost mišljenja. Po zborovanju je kazal gosp. Jakše skioptične slike iz Postojinske jame.

c V Hrastniku sta se poročila gđc. Lojzka Pintarjeva ter g. Franc Šentjurec, paznik pri rudokopu. Častitamo!

a Iz Hrastnika. Preiskava zoper člane našega in trboveljskega „Sokola“, češ, da so naložili na železnico kamenje, je ustavljena, ker se nikomur ni moglo dokazati niti za las krivde. Mi smo takrat pisali, da je mogoče, da so nemškutarji sami storili to, da bi obrnili nase pozornost in ta misel nam je sedaj še bolj utrjena. Radovedni smo pa, ali bosta sedaj „Deutsche Wacht“ in „Štajerc“ poravnala krivdo, ki sta jo storila sokolom očitajoč jim tako hudodelstvo in da sta jih nazivala barabe, pijance in razbojnike. Pa, kakor čujemo, se bo ost sedaj itak obrnila. — Obravnava zoper hrastniške gospode „turnarje“, ki so obmetavali prejšnjo nedeljo pet članov hrastniškega sokola s kamenji ter tudi streljali, bo jutri dopoldne v Laškem trgu. Obravnavo bomo natanko zasledovali.

Dolski lov, ki so ga imeli doslej hrastniški nemškutarji in z njimi zvezanih par dolskih klerikalcev za 80 K, je izdražbal v petek g. Ferd. Roš v Hrastniku za 321 K. Lovski blagor!

Iz Griž. Južnoštajersko hmeljarsko društvo je priredilo dne 17. t. m. v naši šoli poučni shod, katerega se je udeležilo nad 14 hmeljarjev. Razpravljanje o rezi hmelja, o gnojenju in selekcijoniranju je trajalo od pol 4. do 6. Dne 1. t. m. priredi društvo poučni shod v Št. Pavlu pri Preboldu.

Iz Šmarja pri Jelšah. »Mica Kovačeva« se je pojavila na dan okoliške občinske volitve v Skaletovi gostilni v osebi tukajšnjega kaplana Sinkota. Naročeval je prav pridno za katoliške volilce pijačo, sam pil, in ker je bil brez cvenka, ni seveda nič plačal. »Naročeval in pil bi še vsak hudič, plačal pa nič.« Kaj ne, g. Sinko?

Iz porotne dvorane. V sredo se je v Celju vršila zadnja porotna obravnava tega zasedanja. Predsedoval je dvorni svetnik pl. Wurmser. — Med 18 let starih posestniškim sinom Antonom Preskerjem iz Pavlove vasi in Ivanom Kovačičem iz Osredka je obstajalo že dalje časa sovraštvo, ker je bil poslednji ljubosumen na prvega, vsled česar je Preskerja

večkrat pognal iz Osredka in ga še navrh natepel. Dne 28. marca je Kovačič v neki krčmi v Osredku udaril Preskerja brez povoda za uho, na kar se je ta odstranil s svojim očetom, bratom in še nekim Pavlovaščanom. Vendar se je pa četvorica hitro vrnila. V gostilni je Presker zabodel na to Kovačiča z nožem v prsi s tako silo, da je oni kmalu umrl. Toženec dejstva ni tajil, zatrjeval pa je, da je delal le iz jeze in silobrana. Obsodili so ga v dve in pol letno težko ječo.

c Griže. Nadaljevati hočem zopet z opisovanjem uspehov mojega opazovanja o stanju delavcev, in milosti predstojnikov, gosp. Daniela Lappa. V soboto, dne 16. aprila so dobili delavci plačilo od pretečenega meseca. Držali so se jako žalostno, kaznovani so bili večinoma zavoljo velike sobote, ker se niso udeležili popoldne dela: čudno se nam zdi, da delavci v Velenju na vel. soboto niso bili siljeni k delu, dočim so delavci v Zabukovci prosili za prosto, a niso bili uslišani. Kateri se takrat niso udeležili dela, so bili kaznovani z globo 1 K, čeravno sta oba rudokopa last enega gospodarja. Tukaj je najbrže posegel s svojo mogočno roko vmes naš upravitelj Peter, ker se mu to silno dopade, če more delavcem že od itak pičlega zasluzka pritrpati kako kronico. Delavci so si pa pri tem tudi nekaj sami krivi; če bi upravitelj Peter vzel pasji bič in jih začel z njim klestiti, bi pa tudi ponižno držali. Tretjina delavcev je, ki bi si radi pomagali, pa če hočejo imeti tukaj svoj obstanek, morajo molčati, zaradi ostalih Judežev. Že zadnjič smo omenili, da bomo imena dotičnih Judežev objavili; za danes jih še zamolčimo; mogoče se še poboljšajo. Upamo!

c Sv. Vid pri Ponikvi. Naši klerikalci si mnogo domišljujejo o svoji „zmagi“. Naj imajo veselje. Samo pomislijo naj, če bo ta „zmaga“ — trajna. Polovica občinskih odbornikov so vrli napredni kmetje. Kako bo čez dve leti? Bomo se videli! Za župana imamo zdaj velikega modrijana. Pride Vam neki občan iz tujine domov, javi se — kakor zahteva postava — s svojo knjižico na obč. uradu ter zahteva županov podpis in obč. pečat. Gospod župan Tonč so mu kajpada ustregli, pa — o nesreča! — namesto občinskega so mu pritiskali pečat — krajnega šolskega sveta. Ko je občan v knjižico pogledal in to videl, je zahteval od kunštnega očeta župana, naj mu to popravi. In oče župan so pritiskali v knjižico še drug. občinski pečat. No zdaj si bom pa že lahko pomagal po svetu — je mislil pri sebi hudomušni občan —: podpis tako imenitnega župana in kar dva pečata: ni vrag, da bi to ne vleklo. — Oče župan, da se Vam kdaj zopet ne primeri taka nesreča, Vam nasvetujemo: zaznamujte si pečate, da jih bote znali razločevati, tako kakor so nekoč baje zaznamovali noge vojaku, ki si ni mogel zapomniti pri korakanju, kaj je levo in kaj desno. — Obžalujemo! Oh kako dolga bodo tri leta! Pa zdravi in drugič na svidenje! L. B.

Iz Arjevast. V zadnji številki »Slov. Gospodarja« se zaletava neka brumna duša v našo napredno mladino, s prozornim namenom, škodovati ugledu mladinske organizacije, katera se ravno v naši okolici krepko razvija. Čudom se čudimo, da se predrzne dopisnik svoje doživljaje v Arjevasti, ki so se godili okoli 1. ure po polnoči, spravljati v javnost. — Ker želi, da svet zve, kako se dopisnik zabava v pozni polnočni uri, poročamo, da se je dogodek, katerega opisuje »Slov. Gosp.« na svoj način, vršil tako-le: Na Velikonočni ponedeljek blizu 1. ure po polnoči je prišel petrovski g. kaplan v neko gostilno v Arjevasti in tam natararico, ki je že hotela iti spat, začel povpraševati, kje je napredna druhal. To so slišali zunaj stoječi fantje in so prišli nazaj v gostilno. Ker se je kaplan fantov zaradi razžaljivih besed prestrašil, je naročil zanje 3 lit. vina. V gostilni je bil tudi neki tuji fant, katerega je kaplan silil piti, ta pa mu je odgovoril: »Farja še gledat ni dobro, ne da bi pil od njega.« Nato je kaplan s svojo držbo zapustil gostilno in šel v hišo, kjer stanuje predsednica

Marijine družbe. Naročenega vina fantje niso hoteli piti in so mu denar za isto nesli v omnejeno hišo. Ker mu ga vrnil. Ker o teh ponočnih zabavah govori cela okolica, pere sedaj dopisnik zamorca, opisuje dogodke prav klerikalno-hinavsko in dolži napredne fante raznih dejanj, dasiravno mu ni storil nikdo nič žalega, če tudi jih je predsednica Marijine družbe klicala na korajžo. — Kar se pa tiče zabavljanja na našo mladinsko organizacijo in slavospeva na »močnega orla (boljše čuka), ki je razprostrl svoje peruti«, nam isto izziva samo pomilovalen nasmeh. — Lepi orli, ki pograbišo s svojimi kremplji tuje klobuke in je odnesejo! — Kje se najde veliko »smrdljivega cveta« med mladino, kakor nas naziva g. dopisnik, bomo prihodnjič osvetlili in si natanko ogledali razne člane mladeniške in deklishe zveze. Naš močan mešani pevski zbor je klerikalcem velik trn v peti, zato pa vedno prisluškujejo okrog hiše, kjer se vrše pevske vaje. Da jim ne bo treba več postopati okrog oglov, vabimo vse klerikalce že sedaj k našemu velikemu koncertu, katerega bodemo priredili v proslavo petindvajsetletnice naše dične Ciril-Metodove družbe. — To v odgovor — na lažnjivi dopis iz Petrovč v zadnjem »Sl. G.« V slučaju, da bo dopisnik nas napredno mladino še nadalje napadal in obrekoval, bomo posvetili prav pošteno v njegovo in natančno opisali zanimivo ponočno čukovsko življenje. — Napredni mladeniči.

V nedeljo zvečer k predstavi igre „Na Osojah“ v Narodni dom v Celju!

Prošnja.

IZ ST. JURJA OB J. Ž. 15. aprila po noči se je zgodila strašna nesreča. Zlobna roka je iz nizkotnega maščevanja zažgala domovje pos. Mikole na Grobelnem. V vetrovni noči mu je ogenj uničil razen goveje živine doslovno vse: celo domovje do tal, živila, obleko, denar, rešili so le golo življenje. Prej dobro situiran posestnik, je danes popolnoma uničen, s svojo obitelji, šestimi otroci, v največji bedi, brez hrane, brez domovja. Hitra pomoč je silno potrebna! Obračamo se na dobrá, usmiljená srca z nujno prošnjo, da svojemu bližnjemu v tej kruti nezgodi priskočimo na pomoč, kakor hitro mogoče, kajti dvakrat da, kdor hitro da! V naglici smo sklicali sestaneek soobčanov, sestavili odbor s 5 člani, da ukrene vse potrebno. Medsebojno se je koj zbralo 66 K za prvo silo ponesrečencev. Po trgu poslana nabiralna pola bude pa gotovo tudi prinesla nekaj. Pa tudi do drugih dobrih src se obračamo tem potom z iskreno prošnjo: pomagajte srotam z živili, obleko, lesom, krmo, kar sprejema odbornik Ivan Breznik v gost. R. Doboviška, — denarne prispevke pa A. Recelj. Vso slov. javnost s časopisjem pa prosimo s pomočmi v nabiranju in objavljenju darov. Pomožni odbor v St. Jurju ob J. Ž. Dr. Ipavic, Žličar, Recelj, Čretnik, Breznik.

Mariborski okraj.

m Poštni urad na Pragerskem smatra menda sl. poštno ravnateljstvo za nemško posest, ker nastavlja tam vedno slovensčine nezmožne uradnike. Pred nekaj dnevi se je zgodilo, da si je moral neki kmet najeti tolmača, ker ga uradnik ni razumel. Ali mar za to s krvavimi žulji plačujemo davke?

m Pri naborih v Slov. Bistrici je bilo iz občine Črešnjevca 13. t. m. 9 fantov, potrjenih je 7; iz občine Tinje 15. t. m. 19 fantov, potrjenih je 8 (med njimi tudi naš vrli somišljenik V. Stegne).

m Kap je zadela posestnika Žerjava iz Jaršnjevsi pri Slov. Bistrici. Predzadnje sredo je delal v vinogradu posestnika p. d. Vrbanja in je še bil zvečer vesel ter je popeval. Drugo jutro so ga pa našli mrtvega. Star je bil nad 50 let. Zapustil je ženo z več nepreskrbljenimi otroci.

a Lenarški in trojiški nemškutarji v pravi luči. Dne 1. avgusta 1909 so se vršile volitve 15 delavskih delegatov ter 8 zastopnikov delodajalcev za občni zbor okrajne bolniške blagajne pri Št. Lenartu. Vodili so te volitve neizogibni »nemški« velikani, kakor Sedminek, Heiter, Kirbiš in Golob. Proti pričakovanju so se udeležili tudi slovenski upravičenci teh volitev in prišlo jih je kar za deset več, kakor je bilo oddanih nemških glasov. Kljub temu je razglasila »ehrenfest« nemškutarska komisija, da je nemška lista prodrla, slovenska pa propadla. Neverjetno je namreč, kako so se upali ti gospodje očitno goljufati. Razburjenje med priprostimi slovenskimi volilci je postalo vsled tega slepa stva tako veliko, da so se takoj obrnili do g. dr. Milana Goriška, ki je vložil proti temu nečuvnemu postopanju primerno pritožbo na c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru. O tej pritožbi je odločilo glavarstvo z odlokom z dne 1. aprila 1910 št. 37.278/09 sledeče: Vsled podane pritožbe razveljavi glavarstvo v smislu postave z dne 30. marca 1888 d. z. št. 33 v izvrševanju svoje nadzorujoče oblasti volitve z dne 1. avgusta 1909 ter odredi nove volitve in to radi tega, ker je podala preskušnja skrutinija

bistveno drugi izid kakor je to blagajna sama najšla. Z drugimi besedami, da so gospodje skrutinija goljufali pri izvrševanju svojega javnega posla. Tukaj vidimo zopet enkrat v pravi luči one poštenjake, ki se usiljujejo kot voditelji slov. ljudstvu. C. kr. državno pravdnštvo pa opozarjamo na ta slučaj ter vprašamo, če je pri javnih volitvah v okrajno bolniško blagajno dovoljeno goljufati, kakor se je to zgodilo v tem slučaju?

a Kaj je z občinskimi volitvami pri Sv. Lenartu? Nič manj kot šest let je že, kar so se vršile zadnje volitve v takajšnji občinski zastop, skoraj štiri leta so že, kar je izvolitev sedanjih obč. odbornikov namestnija potrdila, a vedno se še nič ne gane za nove volitve. Kaj je temu krivo? V enem razredu dozdevno ne »štima« nemškim tržanom in zato raje čakajo — in žnjimi tudi slavno okrajno glavarstvo v Mariboru. Upamo, da bo imela vložena pritožba kmalu povoljni uspeh, sicer bi se malo dalje potrudili.

Ali je kaj resnice na tem? V Račah in okolici se govori, da namerava nemški Schulverein tam sezidati zasebno šolo ponemčevalnico. Opozarjamo merodajne kroge na te govornice.

V Hočah pod Mariborom se je ustanovila podružnica — nemškega Schulvereina. Število članov znaša po poročilu M. Z. že nad 50. Nemci izrabljajo nasprotovanje nekaterih domačinov napram kaplanu Kranjcu — za se.

a Obsojena je bila posestnica Ana Krobath (ne Hrovat) iz Dogoš pod Mariborom radi prodajanja konjskih klobas za svinjske na 5 dni strogega zopora.

o V Ruški koči se ustanovi letos knjižnica. Prijatelje in obiskovalce tega planinskega zavetišča prosimo, da nam podarijo kakšno primerno knjigo pisano v slovenskem, nemškem ali tudi drugem jeziku ter jo pošljejo načelnistvu v Ruše. S planinskim pozdravom se zahvaljuje naprej načelnistvo.

v Dva samomora v Mariboru. V Mariboru je skočila z broda med Studenci in Koroškimi predmestjem v sredi reke v vodo 30 letna soproga revidenta J. Ž. Ema Nowak in je utonila. Baje se ji je zadnji čas večkrat mešalo. — Nadalje se je z revolverjem težko obstrelil 16 letni trgovski vajenec Josip Krenn. Njegov gospodar ga je dobil pri neki nepoštenosti.

a Od Sv. Jakoba v Slov. gor. V četrtek, dne 14. t. m. zvečer okoli 9. ure je nekdo nstrelil skozi okno na 24-letnega Franca Černičiča, viničarskega sina pri Sv. Jakobu, ko je ta pri luči tobak rezal, in ga nevarno ranil. Kdo je ta zločin naredil in zakaj, se ne ve.

a Umrli je v Framu gospa Ana Spricej, roj. Turner, stara 30 let. N. v. m. p.!

a Iz Slivnice pod Mariborom poročajo: Predzadnji pondeljek je peljal razvanjski posestnik Franc Breznik iz račke tovarne 500 opek na težkem parizarju v Hoče. Pri Slivnici je pa padel Breznik, ki je sedel spredaj na vozu pod konje in so mu šla kolesa težkega voza čez glavo in prsi. Umrli je še tisti večer.

Nemško učiteljsko društvo za mariborsko okolico je sklenilo na svojem zborovanju dne 7. aprila deliti med šolarje, ki izstopajo iz šol, neke spominske liste od nemškega Schulvereina, na katerih se žali Slovence. Ker so člani omenjenega društva nastavljeni po veliki večini na šolah s slovenskimi otroci, vprašamo deželni šolski svet, ali ni to drzna provokacija? Ali je sploh dovoljeno deliti na javnih ljudskih šolah kake politične spominske liste?

Ptujski okraj.

p Cirkovce na dr. p. V št. 41. klerikalnega listica »Straže« beremo, da so izvoljeni pri nas v občinski odbor sami izvrstni možje, in sicer, da vsaj 15 odbornikov je dobrih. Veseli nas, da je ravno tistih 15 izvrstnih odbornikov izvoljenih, za katere sta onadva fanta agitirala, ne pa tisti za katere je agitiral celi farovski kor. Nadalje piše, da sta omenjena dva fanta agitirala 14 dni po občini, kar je debela laž, katere se zamore poslužiti samo dopisnik onega dopisa, kar pa njemu sicer ni nič novega. Tudi piše, da sta v najlepši slogi agitirala; gotovo je lepo, ako se fantje med seboj dobro razumejo. To dopisnika jezi, ker jezo, sovraštvo in prepir seje dopisnik po občini zmirl. Čudno je tudi to, da so občani bolj ubogali tista dva fanta, kakor pa župnika, kaplana in organista. Nadalje piše, da trije odborniki cincajo na štajercijansko, liberalno in socijaldemokraško stranko; ako bi pa bili izvoljeni Štjana, Fronc in pa Teja, toti bi pa ne cincali, ampak bi bincali na klerikalno stranko. Piše tudi, da sta velika nasprotnika kmečke zveze, kar pa je tudi velika laž, pač pa sta nasprotnika takih, ki jim je laž in polni glaž kralj Matjaž. Dolga so tri leta, čast nam je odvzeta, Zdaj ne p. maga več, Veselje preč je preč! Spisal nevmgdo, poslovenil Štjan Bo-sonog.

p Sv. Bolfenk na Kogu. Dne 16. aprila smo izročili hladni zemlji 70 letnega posestnika v Gemili, Pokrivač Jakoba. Pogreba se je udeležilo poleg šolske mladine z učiteljstvom precejšno število občinstva. Od pokojnika se je poslovil v imenu šolske mladine, kraj. šol. sveta in občinskega odbora nadučitelj Cajnko. Prijatelj šole naj v miru počiva!

Od sv. Bolfenka pri Središču. Na drugem mestu smo poročali, kako se dandanes deluje na prižnicah in spovednicah proti naprednemu časopisju in proti vsemu, kar ne trobi v klerikalni rog. Nehote se nam ob tem počenjanju vzbujajo spomini na preteklost, ko so še pasli duše duhovniki po volji božji. Kdo izmed vas, dragi Bolfenčani, se z žalujočim srcem ne spominja blagega starčka, pokojnega g. župnika Trampuša? Kako ginljivo in našim mladim srcem prikladno nas je ta dušni pastir pripravljaj na spoved in sv. obhajilo! Kako blage in v dušo segajoče so bile njegove pridige, da smo se jih veselili mladi in stari in nismo nikdar uhajali iz cerkve, kakor se to godi sedaj. Vsakemu ubožcu, katerega je rajni g. Trampuš prevedel, je stisnil v roko par desetice, da si privoščijo v boleznih kaj boljšega. Koliko sirot je brezplačno pokopal in jim dal zvoniti, dasi je vedel, da mu nikdo ne bo plačal! Zato pa si kot blaga duša ni nakopičil premoženja po navadi duhovnih gospodov. Nikdar ni prišla žal beseda iz njegovih ust — vsacega je prijazno sprejel in z ljubeznijo in veseljem je tiste čase prestopil vsak župljan župnijski prag, naznanil svojemu župniku vesele dogodke, vršeče se v obitelji, ali potožil svoje gorje in se vrnil potolažen domu. A minuli so tisti časi! Blagemu, častitljivemu starčku se je v visoki starosti omračil duh in moral se je še pred smrtjo umakniti nasledniku, ki ga je takoj prvi dan po svojem prihodu spravil v družinsko sobo, češ, da ga moti. Zamerili so to brezsrčno, surovo ravnanje novega župnika vsi župljani, izrekli so svojo sodbo in — niso se motili. Minilo je od tiste dobe že dolgih 10 let, a solze, ki jih je jokal ubogi starček, sedeč v poselski sobi pri peči, držeč svojo večerjo na kolenih pred seboj, se še niso posušile in vpijejo po maščevanju. Zato trka sedanji župnik zaman na srca svojih župljanov in prireja misijone, — zaprla so se mu prvi dan in se mu ne odpro nikdar. — Le v največji sili, ako so primorani, občujejo župljani s tem župnikom, saj je obče znano, kako surovo se obnaša, in da ne mine noben krst, ne porod niti pogreb, da se ne bi na ta ali drugi način norčeval z ljudi. Enkrat mu ni vščel ime ali krstna botra, pri enih se dela norca iz ženina, drugokrat iz neveste. Nešteti so slučajji, s katerimi lahko dokažemo župnikovo neotesanost; najnovejši je ta o malem Vladiboju. Tega svetnika bo naš g. »kardinal« menda zanaprej dobro poznal, saj je svojo nevednost precej drago plačal. Ker ne upošteva njegovih besed nobeden odrasel človek, razven par tercijsk, ki delajo pokoro za svoje nekdanje »hopsasa«, ker nobeden noče tako plesati kakor on žvižga, misli, da bo to dosegel, ako vpliva na nedolžno dečo. Ali naj ne vzbudi ogorčenja dejstvo, da ubogo 13-letno dete dobi odvezo samo pod pogojem, da oče ne bo čital več naprednih časopisov!? — Dandanes so vsi drugi grehi postranska stvar, sme se storiti vse, samo da čitaš »Slov. Gospodarja« in voliš tistega kandidata, katerega priporočajo kaplani. V obitelji nastanejo prepiri, ščuje se otroke proti starišem in narobe, ruši se spoštovanje otrok do starišev s tem, da se jim pripoveduje, češ, tvoj oče je nevernik, kar on dela, ni prav: Pojdi in stori drugače, če tudi je oče največji poštenjak in uzoren človek! — Ali to vplivanje na naše mlade Bolfenčane bo brez uspeha. G. »kardinal«, boste se mogli še bolj »kūnšti« učiti, če boste hoteli kaj doseči in iti kam drugam. Naša mladina da Bogu, kar je božjega, v ostalem pa je podedovala bistri duh svojih očetov, ki znajo ločiti luč od teme, in gre — naprej pod praporom »vse za svobodo in napredek«.

v Iz Središča se nam poroča, da se je o priiliki poroke J. Baumana, naprednega mladeniča in M. Bezjakove, vrle Slovenke iz Obriza, nabralo v prid družbe sv. Cirila in Metoda K 5'80. Bog živi mlada zakonska, darovalci pa naj dobijo mnogo posnemovalcev.

v Svetinje. Dne 13. t. m. umrl je tukajšnji mežnar in posestnik Lovro Koršič. Svojo službo je zvesto opravljaj nad 40 let in bil dolgo vrsto let odbornik občine Veličane. Vrli mož bil je v obče priljubljen. N. v. m. p.!

v Svetinje. Ena tukajšnjih občin je poslala neki italjanski dopis okrajnemu glavarstvu v Ptuj s prošnjo, naj se ji ga prevede na slovensko. In glejte, okrajno glavarstvo je dalo dopis v Gradcu prestaviti, pa ne na slovensko, ampak na nemško. Gospod glavar, ali se to ne pravi se iz Slovencev norca delati?

v Poučno predavanje v Središču. V Središču predava v nedeljo dne 24. tm. potov. učitelj CM družbe g. Ivan Prekoršek »O slovenski politični zgodovini s posebnim ozirom na slovenski narodni preporod«. Začetek ob treh popoldne v stari šoli.

Iz Školj pri Pragerskem nam pišejo: Mariborski duhovniški list »Straža« toči bridke solze nad klerikalnim porazom pri občinskih volitvah v naši vasi. Pred vsem ji seveda ni prav, da je naš splošno priljubljeni in spoštovani bivši župan Kušer zopet izvoljen v občinski odbor. Kaj še le

Poročilo o glavni skupščini južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu dne 4. aprila 1910.

Ob 1/2 4. uri popoldne pozdravil je društveni predsednik, g. dr. Bergmann, došle hmeljarje — približno 60 po številu — kateri so zastopali sledeče kraje: Žalec, Vrbje, Zg. Ložnica, Griže, Gotovlje, Petrovče, Celje, Gorico, Pirešico, Št. Pavel, Groblo, Vransko, Braslovče, Gomilsko i. t. d. Po otvoritvi glavne skupščine je podal društveni poslovodja naslednje poročilo o delovanju društva v minoletem letu:

Hmeljarsko društvo je imelo v minoletem letu le 64 plačujočih udov. Društveno vodstvo imelo je 28 sej, pri katerih so se rešile tekoče reči in pri katerih se je sestavilo 14 poročil o vsakokratnem stanju hmeljske rastline, o tendenci trga, o cenah itd. Le-ta poročila objavila so se po vseh strokovnih časopisih avstrijskih in nemških in tudi v »Narodnem Dnevniku«. V navedenem časopisu pa so se objavila enaka poročila iz 126 krajev tu- in inozemskih hmeljskih okoliščev; za to zamudno delo se je izrekla društvu zahvala in priznanje zlasti zaradi tega, ker se po poročilih o stanju hmeljske rastline v drugih krajih ravna vsako leto hmeljska cena pri nas. V hmeljski seziji t. j. od 15. 8. — 15. 11. so se objavila brzobjavna tržna poročila iz Norimberka in Žateca na črni deski občinske hiše in tudi v »Narodnem Dnevniku«.

Vreme minolega leta ni kaj ugodno uplivalo na rast hmeljske rastline; meseca majnika je deloma slana, deloma pa so mrzle noči neugodno vplivale na hmelj. Začetkoma junija je postalo vreme v toliko ugodnejše, da je hmelj zrastel vže do srede drogov, vendar pa so ga ovirale v nadaljni rasti hladne noči sredi in proti koncu meseca junija ter v veliki množini se nahajajoči bolhači in pozneje še v večjem številu nastopivše hmeljske ušice. Začetkoma meseca julija je deževalo, nebo je bilo večinoma oblačno, noči pa hladne; sredi meseca julija postalo je ugodnejše vreme in tudi število škodljivcev je pojemalo. Koncem meseca julija postalo je vreme prav ugodno in škodljivci so zginili popolnoma. Začetkoma meseca avgusta je deževalo in sredi avgusta se je pričelo obiranje goldinga, kateremu je takoj sledilo obiranje poznega hmelja in sicer okoli 1. septembra ter trajalo do srede septembra. Kar se množine tiče, se lahko reče, da smo pridelali približno 25.000 starih stotov; tržna tendenca je bila vseskozi jako živahna, cene pa vedno rastoče. Nad 40 tujih kupcev nakupilo je v največji naglici naše vseskozi izborno blago ter plačalo zanj od 240 — 440 kron za 100 kg. Da se za obiranje hmelja preskrbi našemu okolišču zadostno število hmeljskih obiralcev, razglasilo je društveno vodstvo začetek obiranja v nad 100 občinah šmarskega, rogaškega, kozjanskega, sevniškega, brežiškega in laškega okraja. Obiralci obeh spolov, stari in mladi, pridejo vsako leto veselega srca k nam in nam pomagajo spravljati naš hmeljski pridelek. Med tem ko južna železnica tem ljudem dovoli na polovico znižano vožno ceno od in do vseh postaj med Brežicami in Mariborom, se državna železnica še vedno upira in ne dovoli bralcem enakih ugodnosti.

Kakor znano, je občni zbor z dne 25. 3. 1908 v principu sklenil, da se ustanovi v Žalcu kot središču južnoštajerskega hmeljarstva javna, pod državnim nadzorstvom stoječa hmeljska zaznamovalnica in v to svrhu določil poseben odsek, obstoječ iz 14 udov. Le-ti pa se pri razmotrivanju po gospodu županu Širci sestavljenih pravil niso zamogli sporazumeti in vsled tega je občni zbor z dne 28. 3. 1909. l. vso to zadevo izročil društvu vodstvu. Le-ta je osnutek pravil s pomočjo našega zagovornika v poljedelskem ministrtvu, g. dr. Julij Olschowege še enkrat temeljito pregledal in spopolnil. Pravila in poslovnik za novo zaznamovalnico so se potem meseca grudna m. l. predložila c. kr. namestniji v Gradcu v potrdilo. Začudenje društvu vodstva je bilo prav veliko, ko mu dne 30. m. m. c. kr. namestnija vrne vpslana pravila in poslovnik s pripombo, da je oboje pomanjkljivo in potrebno spopolnitve. Kakor razvidno, je ustanovitev prepotrebne zaznamovalnice za hmelj prav težavna in dolgotrajna, a društveno vodstvo hoče z železno vztrajnostjo tako dolgo delovati, da bode doseglo svoj smoter. Hmeljska zaznamovalnica pride v tukajšnjo »Hmeljarno«, katera se letos zbog pomanjkanja prostora poveča; k tozadavnim stroškom prispeva država 7000 K in dežela 3500 kron.

Da se na svetovnem trgu našemu izbornemu hmelju, kateri po kakovosti žateškega skoro doseže, pribori zasluženost, je razposlalo društveno vodstvo minolo leto 8000 (osem tisoč) nemških in 300 čeških priporočilnih pisem vsem večjim pivovarjem tu- in inozemstva. Vse to je povzročilo ogromno veliko dela, pa tudi velikih stroškov.

Razstave hmelja, katero je priredila minulo leto c. kr. kmetijska družba na Dunaju v Brnu, vdeležilo se je iz našega okolišča 21 hmeljarjev s 34 hmeljskimi vzorci. Odlikovani so bili vzorci teh-le hmeljarjev: 1. g. baron Cnobloch-Šovnek (prvo darilo), 2. g. L. Apat-Vransko, 3. g. A. Antloga Gotovlje, 4. gosp. dr. Bergmann-Žalec (za golding

in za pozni hmelj), 5. g. vitez pl. Haupt-Štrosnek (za golding in za pozni hmelj), 6. g. Karl Janič Žalec in 7. g. Jos. Lorber v Žalcu.

Ker se je prikazala v minoletem letu hmeljska ušica v prav obilem številu in nam žugala uničiti hmeljsko rastlino, nabavilo si je društveno vodstvo posebno brizgalno, s katero so se vršili dne 21. junija prvi poskusi v poskuševalnem nasadu; ne more pa se reči, ali je bilo to škropljenje uspešno ali ne, ker so vsled vremenskih razmer ušice zopet izginile po vseh nasadih.

Pri spomladni rezi zapazili smo v minoletem letu na hmeljski koreniki prvokrat neke čudne izrastke (otekline), katere smo takoj tolmačili kot novo hmeljsko bolezen; da pa se ta bolezen konstatira tudi od strokovnjakov, prosilo je društveno vodstvo c. kr. poljedelsko ministrtvo, da nam odpošlje konzulenta za hmeljarstvo, g. dr. J. Olschowege. Tejprošnji je ministrtvo tudi takoj ustreglo in odposlalo imenovanega strokovnjaka v Savinjsko dolino. Bolezen se imenuje »korenikov grbanec« (Würzelkropf); ni pa še določeno, kaj ga povzročuje in kako se zatira. V dosego tega treba je še nadaljnega opazovanja in preišljevanja.

Po časopisih in potom posebnih letakov se je vsem hmeljarjem najtopleje priporočalo takozvano selekcioniranje, to se pravi, da naj se za nove nasade določijo vedno le najboljše njive in vporabijo le najboljše sadeži.

Razstava hmelja iz poskuševalnega nasada se je priredila dne 26. septembra dopoldne ter bila s strani inteligentnejših in zavednejših hmeljarjev prav dobro obiskovana.

C. kr. poljedelsko ministrtvo je dovolilo društvu tajniku in blagajniku v to svrhu primerno denarno podporo, da se je udeležil dne 3. in 4. maja po nemškem hmeljarskem društvu v Norimberku prirejenega tečaja za bonitiranje ali razsojevanje hmelja po svoji kakovosti; enaki tečaj za naše hmeljarje je priredilo društveno vodstvo dne 26. septembra popoldne v Žalcu; povodom tega tečaja imel je tudi naš zastopnik v poljedelskem ministrtvu g. dr. Julij Olschowý znanstveno podavanje o hmeljski rastlini v obče in o hmeljski kobuli v podrobno. Tega zborovanja vdeležilo se je precejšnje število hmeljarjev.

Dne 2. prosinca t. l. pa so se priredili v Žalcu in dne 9. prosinca t. l. dopoldne v Braslovčah in popoldne na Vranskem protestni shodi zoper nameravano povišanje deželne doklade na pivo; tozadevne rezolucije odposlale so se deželnemu zboru štajerskem.

Razen mnogih pojasnil, katere je podajalo društveno vodstvo glede gnojenja, obiranja, sušenja hmelja raznim hmeljarjem, poročalo je tudi nekaterim udom hmeljarskega društva o vsakokratni ceni hmelja.

Poslovodja hmeljarskega društva je poročal potem o stanju blagajne, katera je imela 3844'10 K dohodkov in 4390'50 K stroškov, toraj primanjkljaja 546'50 K. Denarni promet minolega leta je znašal potemtakem 8234'65 K. Kako se je pomnožilo delo tajništva in blagajništva, kažejo naslednje številke o denarnem prometu prejšnjih let in sicer: l. 1881 (ko se je društvo ustanovilo) 840 K, leta 1890 638 K, 1900 1328 K in l. 1909, kakor že navedeno 8234 K. Pregledovalcem računov sta se izvolila gg. Franc Hodnik in Franc Šusterič. Konečno je poročal poslovodja, da sta za leto 1908 izvoljena pregledovalca gg. Ed. Kukec in Fr. Šusterič letni račun za l. 1908 dne 5. aprila m. l. odobrila.

Ko so nekateri navzoči hmeljarji javili pristop k društvu in plačali letnino 2 K, je naprosil društveni predsednik g. Miloša Stiblerja, zadružnega inštruktorja iz Celja, da poroča o pomenu poljedelskih zimskih šol v obče. Vseskozi zanimivo, stvarno in lahko umljivo razpravljanje je prepričalo navzoče hmeljarje, da je g. poročevalec strokovnjak, ki nima svojega znanja le iz knjig in časopisov, ampak tudi iz lastnega, praktičnega prepričanja. G. Stibler poročal je namreč, da je potoval po Nemškem in Danskem in se osebno prepričal, kako blagodejno delujejo zimske šole, katerih je po navedenih deželah že toliko, da pride skoro na vsak večji okraj po ena. Princip teh šol se je namreč povsod prav dobro obnesel; gojenci zimskih šol imajo 6 — 7 mesecev teoretičen poduk v šoli in se morajo drugi čas pečati doma s praktičnim poljedelstvom. Strokovni učitelj zimske šole pa obiskuje v poletnih mesecih zlasti svoje učence na domu in podaja njim in drugim kmetovalcem navodila o praktičnem kmetijstvu. Le-ta učitelj obiskuje pa sploh vse kraje svojega okolišča in uči na licu mesta, kako se morajo opravljati različna dela. Zimske šole so toraj največjega pomena in naj bi se veliko bolj uvaževale, kakor dosedaj. Gospod Stibler pozdravi misel hmeljarskega društva v Žalcu, kot središču južnoštajerskega hmeljarstva, ustanoviti zimsko šolo s posebnim ozirom na hmeljarstvo; on je rekel, da se pri takšnih ustanovitvah ne smemo preveč zanašati na tujo pomoč, ampak, da si moramo sami pomagati s tem, da začnemo zbirati med posameznimi hmeljarji, pri občinah, pri okrajnih zastopih celega okolišča in pri denarnih zavodih. Ustanovitev zimske šole v Žalcu bi se tem lažje izvršila, ker je država in dežela v to svrhu že obljubila vsaka po 1500 K; vrhutega pa

je dežela obljubila plačati še voditelja šole, namreč 2500 K vsako leto.

Ko je g. M. Stibler končal zanimivo poročilo, zahvaljevali so se mu navzoči s ploskanjem in navdušenimi »živijo-klici«. Razpravljanju sledečega razgovora vdeležili so se gg. drž. posl. Roblek, dr. Lipold, Rak, Steiner, Jošt M., Piki in Petriček. Konečno se je na predlog g. Piki-na sklenilo, vse nadaljnje delo v vresničenje te misli izročiti društvu vodstvu.

O zadnji točki dnevnega reda: praktične izkušnje v hmeljarstvu, razpravljal je poslovodja ter hmeljarjem priporočal, da naj vse store v zatiranje hmeljskega kebra, kateri se je letos pokazal v toliki množini, da nam žuga uničiti naša hmeljišča. Tudi to poročilo je zanimalo navzoče hmeljarje, kateri so v pojasnilo življenskih razmer tega škodljivca še marsikaj vprašali poročevalca.

Ko je g. Piki navzoče hmeljarje opozoril na stroj, s katerim se baje v Ameriki hmelj obira, je zaključil društveni predsednik glavno skupščino.

Naše vinarsko zadružništvo.

Vinska kriza se pojavlja pri nas v tem, da ni dobiti kupcev za vinski pridelek štajerskih vinorejcev oziroma, da so ponujane cene neprimerno nizke. Pri tem je pomisliti, da avstrijski vinski pridelek nikakor ne krije avstrijskega vinskega konzuma. Mnogo, če ne največ krivde na vladajoči vinski krizi zadene potemtakem okolnost, da je dovoljen uvoz tujih vin, pred vsem ogrskih in hrvatskih. Ker na slednjem naše vinogradništvo v doglednem času še ne bo moglo doseči izdatnih izprememb, kakor kažejo vsa znamenja, je v sedanjih razmerah edino rešilno sredstvo, ako se naši vinorejci polaste vinske trgovine same, ki je v svoji sedanji organizaciji posreden povzročitelj krize, ker uvaža cenejša in slabejša tuja vina. Naš pridelek vsled tega trpi na ceni. Zasebna trgovina pa ima seveda dobiček. Vinske trgovine se morejo vinorejci polastiti le potom zadružništva. Ta namen ima tudi »Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo«. Ta zadruga se je ustanovila meseca decembra 1908, registrovana je bila začetkom 1909, na kar so se začela takoj pripravljala dela za notranjo ureditev podjetja, redno poslovanje pa se je pričelo v zadnjem četrtletju 1909. Dne 19. marca 1910 se je vršil prvi občni zbor, na katerem se je predložil račun za l. 1909. Občni zbor daje priliko, da razmotrivamo o našem vinarskem zadružništvu na podlagi izkušenj, ki smo si jih pridobili v prvem letu. Ne sme se namreč prezreti, da igra v zadružnem delu praktična izkušnja največjo ulogo.

»Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju« ima torej nalogo, korigirati obstoječo vinsko trgovino v korist slovensko-štajerskih vinorejcev tako, da se izpodrine iz naše trgovine ogrska in hrvatska vina. Dosedanji način poslovanja kaže, da se hoče pred vsem pečati s prodajo na drobno. C. kr. poljedelsko ministrtvo pa zastopa stališče, da naj vinarske zadruge le posredujejo prodajo med vinorejcem in vinotrčcem. To stališče zastopajo tudi razni zadrugarji, a le v principu. Opozorjam na l. avstrijski zadrugi kongres, ki se je vršil l. 1906. na Dunaju. Ravnatelj »Zveze južnotirolskih nemških kletarskih zadrug«, g. Haufert je poročal »o ustanavljanju in poslovanju kletarskih zadrug«. Načeloma zahteva, da naj kletarske zadruge delujejo sporazumno z vinotrčci. Izjema pa je, ako zasebna vinska trgovina uvaža tuji pridelek, vključno temu, da domači vinorejci svojih vin še niso spečali. V takem slučaju se sme kletarska zadruga pečati tudi s prodajo na drobno. Razmere v slovensko-štajerskem vinarstvu spadajo pod to izjemo. Zasebna trgovina uvaža zgolj iz lastne dobičkaželjnosti, v veliko škodo domačih vinorejcev, tuja vina. Zadružna organizacija se v tem slučaju ne more izogniti prodaji na drobno. Konkurenčni boj s zasebnimi vinotrčci je neizogiben, celo neobhodno potreben, saj gre za gospodarski obstanek mnogo tisočev naših rojakov.

Da zadruga vzdrži konkurenco, ji je treba izbornega kletarstva in izbornega trgovskega vodstva. V obeh ozirih je imelo načelstvo pri nastavljanju obojega posebno srečo. Način trženja pa mora biti isti, kakor pri zasebnih vinskih trgovcih: potniki in zastopniki. Po dosedanjih izkušnjah bo najprimernejše poslovati s zastopniki, katere si dobiva zadruga pred vsem v krajih z velikim vinskim konzumom, v drugi vrsti pa v nevinorodnih krajih vobče. Zastopniki imajo ob enem vinotoče, posebno za prodajo vina v steklenicah. Zastopniki imajo ali stalno plačo ali pa provizijo, v vsakem slučaju pa za plačilo vsega naročenega vina jamčijo. To je zelo važno. Taka zastopstva ima zadruga doslej v Trbovljah, v Slovenjemgradu in v nekem industrielnem kraju na Zgornjem Štajerskem. V Pragi je doslej v zvezi s tamkajšnjo zalogo vtipavskih vin. V Celju ima vinotoč. Pripravljajo se zastopstva v Celovcu, Beljaku, Gradcu, Mariboru,

* Ta članek je priobčila iz peresa g. Miloša Stiblerja »Zadruga« v aprilovi številki. List toplo priporočamo.

a Dunaju in drugod. Upoštevati je treba pri tem, da ta naprava v primeri s zasebnim vinorštvo nima višjih režij, ker le nadomešča potnike, ki so v vinski trgovini običajni, a je vedno ceneja, razuntega pa tudi bolj uspešna, kakor so potniki. V tej smeri bo moralo podjetje svoje delo nadaljevati, to bo izdalo največ. Skušalo pa bo dobiti zveze tudi s tujimi trgovskimi in gostilničarskimi organizacijami, osobito po Češkem, Moravskem, v Šleziji in v Galiciji. Ta pot je navidezno dolga, a ne bo brez uspeha.

Načeloma se zahteva pri nakupnih in prodajnih zadrugah, da morajo vsi zadržniki tržiti le z zadrugo, le tam kupovati potrebščine oziroma le tam oddajati pridelek. To zahtevo je stavilo c. kr. poljedelsko ministrstvo tudi na celjsko vinarstvo zadrugo. Ustreči ni bilo mogoče. Sklicujem se zopet na I. avstrijski zadržni kongres iz leta 1906. Že imenovani tirolski poročevalec je zahteval, da mora v vinarstvu vsak zadržnik spečavati svoj pridelek le potom zadruga. Neki dr. Pogačnik iz Istre pa je zahteval za »južne dele monarhije« izjemo, češ, da se prideluje v teh pokrajinah vino v tako velikanskih množinah, da bi nikakor ne bilo mogoče strogo izvrševati načela o »prisilnem zalaganju«. Tozadevna resolucija je bila sprejeta. Istrski poročevalec gotovo ni imel v mislih podjetja s tako obširnimi teritorialnim delokrogom, kakor je »Prva južnoštajerska vinarstva zadruga v Celju«, vendar se sme tudi slednja poslužiti te izjeme. V čem obstoji naša vinska kriza? Med drugim v tem, da sploh ni povpraševanja po pridelku štajerskih vinorejcev. V takih razmerah moramo biti zadovoljni, če se sploh zgleda kupec pri naših vinorejcih. Zadruga sama pa, ki je vsled popolnoma izjemnih razmer v naši zasebni vinski trgovini navezana na to, da si pridobi v prodaji na drobno krog stalnih odjemalcev, v početku svojega poslovanja še sploh ne rabi mnogo vina, ker je krog odjemalcev še majhen. Kakor hitro pride do tega, da bo zadruga potrebovala letno že velike množine, potem pa bo seveda neobhodno potrebno, da se tudiona postavi napram svojim zadržnikom strogo na stališče »prisilnega zalaganja«. To se bo moralo zgoditi tudi, ako bi tako postopanje zahtevali oziroma medtrgovino, česar pa danes še ni.

V nakupnih in prodajnih zadrugah se mnogo govori o komisijonelnem posredovanju nakupa in prodaje. Tudi v našem vinarstvu se je ta izraz že mnogokrat rabil. Toda stališče posredovalne prodaje je v vinarstvu zadržništva napačno. Najbolj napačen in ničvreden pa je tisti način posredovanja, o katerem se največ govori in ki se razvija tako, da naj bi vsi vinorejci naznanili zadržni množino in cene svojega vina, morebiti bi ji izročili tudi vzorce. Zadruga išče odjemalce in daje zadržnikom naročila na odpošiljatev. Tako postopanje je brez vrednosti. Pri tem načinu posredovanja bi prišlo v 99% vseh slučajev do preprirov, ker bi vinorejec pisмено naročilo zadruga le v redkih slučajih izvršil popolnoma pravilno. Možno bi bilo to posredovanje le pri velikih vinorejcih, ki imajo izborno kletarstvo, dobra, zdrava vina in na katere se je mogoče zanesti, da bodo pošiljatev odpravili res v smislu naročila. S tem slednjim načinom posredovanja se bo celjska vinarstva zadruga še pečala. Tretji način posredovanja bi bil ta, da zadržniki vložijo svoja vina v skupne zadržne kleti, plačilo pa dobe še le po dovršeni prodaji. Do prodaje bi dobili predujem. Ta način posredovanja je prekomplikiran in bi dal mnogokrat povoda k nepotrebnim preprirom med zadrugo in zadržniki. Razun tega je ta način v mnogih slučajih nemogoč, ker mora vinska trgovina — in tusem spada tudi »Prva južnoštajerska vinarstva zadruga v Celju« — potom mešanja enotnih vin ustvariti enotne tipe, ki odgovarjajo okusu posameznih konzumnih okolišev.

C. kr. poljedelsko ministrstvo je, kakor sem že omenil, zahtevalo »prisilno zalaganje«, izreklo se je proti prodaji na drobno in je nasvetovalo posredovanje prodaje. Zadruga ni ustregla v nobeni točki. Opozarjam, da se peča graška »Zveza kmetijskih zadrž na Štajerskem« že več let z zadržno prodajo vina, a ne pozna nikakega »prisilnega zalaganja« od strani zadržnikov, prodaja vino na drobno in odločno odklanja vsako posredovanje prodaje. In vendar prospava to podjetje prav izborno. Ne vem, zakaj bi se tega uspešnega načina ne smela poslužiti tudi celjska vinarstva zadruga?

Vina kupuje za zadrugo posebna pokuševalna komisija. Komisija ne ve, čegavo vino pokuša, še le ko je cena določena, naznani predsednik komisije ime vinorejca. Na ta način je popolnoma neosnovano vsako predbacivanje, da postopa zadruga pri nakupovanju vin pristransko. Dobro vino se vzame, slabo pa odkloni, to je najvažnejše merilo. Ako pa je ponudb preveč, potem se ozira zadruga v prvi vrsti na male in še le v drugi vrsti na velike vinogradnike. Dosedanje poslovanje pri nakupovanju vina je pokazalo, da je kletarstvo pri naših vinogradnikih v izredno mnogih slučajih še zelo pomanjkljivo. Tusem spadajo posebno mnogi srednji in mali vinogradniki. O tem sem že razpravljal v zadnjem »Slovenskem kmečkem koledarju« (izdala »Narodna založba v Celju«) in sem prišel tam do

zaključka, da bo treba poskusiti s krajevnimi kletarskimi zadrugami, ki bodo vzprejemale od svojih zadržnikov vse grozdje in opravile potem vsa kletarska dela. Na ta način bi bilo kletarstvo dobro, ker bi zadruga lahko nastavila veččake, česar posamezen, posebno še majhen vinogradnik ne more storiti. Razuntega bi prihajala potem te zadruga iz posameznih krajev enotna vina, medtem ko je danes v vsakem kraju dva- do trikrat toliko raznih vin, kakor je vinogradnikov. Taka krajevna kletarska zadruga bi torej vino samo pripravljala, prodajo vina pa bi oskrbovala srednja vinarstva zadruga, katere delokrog bi se raztezal po celem Slovenskem Štajerju. Popolnoma podobno organizacijo ustvarjajo vinogradniki na Hrvaškem in Slavonskem. Potrebno bo pač, da prejalislej poskusimo tudi štajerski Slovenci s takimi krajevnimi kletarskimi zadrugami. Na Tirolskem in v Nemčiji se obnesejo prav dobro. Organizacija slovenskega vinarstva zadržništva bi bila s tem močno izpopolnjena.

Važno ulogo igra pri tako velikem podjetju, kakor je »Prva južnoštajerska vinarstva zadruga v Celju«, tudi vprašanje kapitala. Načeloma zastopajo zadržarji stališče, da morajo zbrati take zadržne že potom deležev precejšnjih sredstev, da ne bodo že takoj od začetka popolnoma navezane na izposojila. Pri nas je bilo pri določevanju deležev upoštevati okolnost, da večina slovenskoštajerskih vinogradnikov nima odveč sredstev na razpolago, osobito ne v tej dobi vinske krize. Deleži so morali torej biti nizki. Določila se je visokost 10 K. Zaveza je dvajsetkratna. Določilo se je, da mora vplačati vsak zadržnik najmanj eden delež. Tekom prvoletnega poslovanja pa se je izkazala potreba, da vplačajo oni, od katerih odvzame zadruga večje množine pridelka, tudi večje število deležev. Načelstvo bo torej na podlagi tozadevnega razgovora na zadnjem občnem zboru sestavilo nekako škalo za vplačevanje deležev. Ves ta denar iz deležev, kakor tudi izposojila, tvorijo obratni kapital. Važno je namreč, da zadržarji v poslovanju ne investirata ničesar, temveč sije potrebne kletinajela. Najete kleti ima sedaj v Gaberju pri Celju in na Bizeljskem, dobila si jih bo pa tudi v centrih drugih vinskih okolišev. Znano je namreč iz izkušnje pri drugih narodih, da pomeni pogin za zadržna nakupna in prodajna podjetja, ako investirajo velike kapitalne v stavbe precej v začetku svojega poslovanja, ko še nimajo nič lastnega premoženja in ko imajo še prav skromen trgovski delokrog, tako da ni mogoče kriti obresti in režij tako velikih investicij. Vinarstva zadruga je investirala le najpotrebnejše: za posodo in kletarsko opravilo. Tudi to kaže, da posluje preišljeno in previdno.

To so poglavne točke, do katerih nas dovedejo izkušnje prvega leta. Celjska vinarstva zadruga bo raztegnila svoj delokrog na celo Spodnještajersko in bo v svojem poslovanju postopala vedno kolikor najbolj previdno, kar je v interesu svojih zadržnikov tudi dolžna storiti. Želeti je le, da bi si pridobila v vrstah vinogradnikov vedno več prijateljev in zadržnikov, da bi pa pristopali tudi drugi, ki so poklicani varovati koristi našega vinogradništva, pred vsem kmetijske podružnice in naši denarni zavodi. Upoštevati je treba, da rabi zadruga radi tega, ker postaja njen trgovski delokrog od dne do dne večji, tudi vedno več kapitala. Ako bodo rojaki v tem trenutku podpirali podjetje s potrebnim zaupanjem, potem mu je brezdvomno zagotovljena prav lepa bodočnost v trajno korist vsega našega vinogradništva!

Miloš Stibler.

O umetnem gnoju.

O umetnem gnojilu se v sedanjem času prav mnogo razpravlja in ugiblje, posebno med posestniki, kateri ne razumejo, kaj je pravzaprav umetno gnojilo. Napačna misel je namreč, da gnojenje samo z enim umetnim gnojilom more popolnoma nadomestiti hlevski gnoj, ali pa še večji uspeh imeti kot ta. V enem umetnem gnojilu, najsi bo to ali ono, je le ena redilna snov v glavnem zastopana, v drugem druga, in vsako umetno gnojilo ima po tej glavni redilni snovi tudi ime.

Zatorej, kmetovalci, ako hočemo z umetnim gnojem kaj doseči, moramo dotičnim rastlinam ne le z enim, ampak z večimi umetnimi gnojili gnojiti, da jim damo najbolj potrebne redilne snovi, namreč kalij, fosforovo kislino in dušik. Le tako bomo hlevski gnoj nadomestili, oziroma zamenjali hlevski gnoj z umetnim, ker prvi zemljo rahlja, greje.

Kmetovalci, držite se tega dejstva pri umetnem gnojenju in poskusite gnojiti s takimi gnojili, da se vam bodo stroški dobro povrnili, namreč z dobičkom.

Najvažnejše redilne snovi so, kakor že omenjeno: kalij, fosforova kislina in dušik. Gnojila se po tem delijo v

1. kalijeva (ta so: kajnit, kalijeva sol itd.),
2. fosfornata (Tomaževa žlindra, kostna moka, razni superfosfati i. dr.),
3. dušičnata (kakor: čilski soliter, žveplenokislil amonjak itd.)
4. Vapno je tudi v mnogih ozirih prav važno gnojilo, to seveda tam, kjer istega primanjkuje, posebno v mokri, težki zemlji. Posledica tega je, da v taki zemlji kalijeva in fosforova gnojila ne učinkujejo popolnoma. Apno pa ima lastnost, da

teško raztopne redilne snovi v zemlji presnuje, da jih rastline laglje uživajo. Tako napravi apno zemljo rodovitnejšo. Apno pa mora biti toliko ugašeno, da razpade v prah, ker se tako lažje raztrosi.

Torej naj gnojimo še tako n. pr. le s kajnitom in Tomaževim žlindrom, ako pa še primanjkuje v zemlji dušika, nam bode taka gnojitev prav malo zalegla, ako pa gnojimo tudi s čilskim solitrom, ali z žveplenokislil amonijakom, dosežemo pa prav izvrstne uspehe.

Različne rastline potrebujejo raznih redilnih snovi za uspešno rast, posebno pa že prej naštetih vseh treh redilnih snovi, ker jih prav rado primanjkuje v zemlji. Kakor že omenjeno, bi enostransko gnojenje bilo brez hasni, ker dotični rastlini manjka še dveh, oziroma ene omenjenih hranilnih snovi; ta rastlina ne bo ugodno uspevala dotlej, da jej primanjkujejo redilne snovi nadomestimo. Zategadelj imajo posestniki mnogo neuspehov pri takem umetnem gnojenju, ker se ne držijo tega važnega pravila, mnogi pa potem zvrčajo krivdo na kakovost dotičnega gnojila.

Uspešna bo rast le tedaj, ako bodemo zemlji dali vseh treh redilnih snovi, torej v pravi množini kalija, fosforove kisline in dušika. B. S.

Zastopstvo kalijevega sindikata v Ljubljani.

Širše kroge naših kmetovalcev bo zanimalo, da se je premestila graška pojasnjevalnica kalisindikata s 1. aprilom t. l. na Dunaj; za slovenske pokrajine pa se je ustanovilo v Ljubljani (Turjaški trg 3) posebno zastopstvo. Treba je vedeti to posebno onim, ki so delali poskuse z umetnimi gnojili, za katere so dobivali od zgoraj imenovanega z vodo gnojila brezplačno na razpolago. Na kratko naj bo povedan tu namen ter delokrog kalisindikativnih zastopstev. V obče znano je, da so fosfornata umetna gnojila, to so v prvi vrsti Tomasova žlindra in superfosfat ter tudi kostna moka, najbolj razširjena ter se vsled tega največ samo z enim teh gnojil gnoji, kar je pa popolnoma napačno. Kemija nas uči, da potrebuje vsaka rastlina za svoj popoln razvitek tri hranilne snovi in sicer kalija, fosforove kisline in dušika. S prej navedenimi gnojili pa se dovaža zemlji samo ena hranilna snov in sicer fosforova kislina. Manjka še torej potem kalija in dušika. V prvi vrsti je kali, katerega povsod primanjkuje in za provspeh in razširjatev kalijevih gnojil delujejo zastop. kalisindikata. Kmetovalec, ki še kalijevih gnojil ne pozna, jih tudi ne kupi, ker ne pozna uspeha ali koristi. Vsled tega dajajo imenovani zavodi kmetovalcem, ki se za umetno gnojenje zanimajo, poleg fosforovih gnojil še tudi kajnita ali 40% kalijeve soli in če treba tudi nekaj dušika, da se učijo in privadijo pravilnega gnojenja z umetnimi gnojili. Za primerjavo se gnoji jeden kos samo s fosforovo kislino, drugi kos pa razun fosforove kisline še tudi s kalijem. Poleg teh dveh kovov mora ostati jeden negnojen, da je mogoče potem pridelke med seboj primerjati. — Takšen poskus pokaže potem prav natanko, da je pridelek od kosa, ki se je pognojil s kalijem in fosforovo kislino, najboljši. Da je mogoče se o uspehu gnojenja prav natanko prepričati, je treba najprej pridelek negnojenega kosa stehtati, potem še pa od onih dveh. Vsak kmetovalec bo potem prav rad kupil kalij, če je videl ali pri sebi, ali pa pri sosedu, da je obrodilo gnojenje s kalijem (kajnit ali kalijeva sol) največ pridelka. Gotovo in dokazano je že po mnogih poskusih, da se umetno gnojenje splača le tedaj, ako je kali zraven.

Vsa pojasnila o poskusih z umetnimi gnojili daje zastopnik kalisindikata Franc Mulec v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Svinjam se preženejo črne uši, če se ušiva mesta zmocijo s tobakovo vodo (2 žlici izvlečka na 1 l vode) in to vsakih pet dni tako dolgo ponovi, dokler uši ne zginajo.

v Kušcarice so kmetovalčeve dobrotnice, ker so jako požrešne, a hrana so jim škodljive žuželke, črvi, ličinke, gosenice, muhe, brošči in polži. Naravoznanci priporočajo celo, naj se kušcarice kakor pokončevalke škodljive golazni udomačijo v vrtil in na polju.

v Proti polžem se priporoča cesarski tulipan (Frittilaria imperialis). Polži to rastlino, ki cvete jako lepo, prav radi glodajo, ker je pa rastlina strupena, poginejo po nji. Rastlino je razrezati na majhne koščke ter jo potrositi tje, kjer delajo slinarji škodo.

Viktor Bevc, Celje

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Edini narodni slikar in pleskar

bode, ako izvolimo Kušerja zopet za župana v naši občini, za katere ustanovitev se je baš on največ potrudil! Mi že vemo svoje, čeravno smo samo kmetje in ne študirani kaplani, ki pišejo po „Str.“ iz naše vasi dopise, katerih mi domačini ne odobravamo. Kušar bo naš župan tudi z naprej, in naj se tudi kaplan na glavo postavi!

v Iz Zgornjega Dravskega polja. Mesarja in gostilničarja **Koržeta iz Cirkovec** resno opozarjamo, naj podučí svojega „nadebudnega“ sina, da ne bode izival mirnih ljudi s „Südmarkinimi“ znamkami, kakor se je to pripetilo na Velikonočno nedeljo. Če že neče ničesar darovati za „Ciril in Metodovo“ družbo, pa naj njene nabiralnike pusti pri miru. Prepovemo si enkrat za vselej, da bi tak mlečozobež na nabiralnik prilepljal nemške znamke ter se o njih nedostojno izražal. Drugič ga bomo na licu mesta poučili dostojnosti, pa magari se nahaja tudi zopet v senci bajonetov. Capito!

v Ormoški Nemci so vendar izvolili svoje zastopnike v okrajni zastop in sicer trgovca Bročarja, odvetnika Delpina, župana Kautzhammerja, knjigovodjo Stamena, pleskarja Vešeliča (alias Wesselscha) in ravnatelja Zehderja.

Iz Ptuja. Za načelnika trgovske zadruga za ptujsko okolico je izvoljen g. Vinko Zorko, trgovec in poštar pri Sv. Andražu v Slov. gor.

a Shod v Školjah pri Pragarskem. 17. tm. se je vršil politično-gospodarski shod v Školjah v prostorih gospe Mohorkove, na katerem sta govorila gg. urednik Lešničar in potov. učitelj Zadruga Zveze M. Stibler. G. Lešničar je podal pregledno sliko o najvažnejših zadevah, ki so se dosedaj razpravljale v novem ljudskem parlamentu in se tičejo v prvi vrsti kmečkega ljudstva. Dokazal je, kako so klerikalci ogoljufali in izdali svoje volilce pri ogrski nagodbi, kako protiljudsko stališče so zavzeli glede splošne draginje, nadalje kako so varali naše kmete glede starostnega zavarovanja. Ker imamo slabe skušnje s klerikalnimi širokoustnimi politiki v državnem zboru, nas tudi napolnjuje resna skrb, kaj bode s klerikalno obstrukcijo v štaj. deželnem zboru. Bati se je treba, da ne bi klerikalci za kake malenkostne napitnine mirne duše prodali življenjskih interesov spodnještajerskih Slovencev. Klerikalec proda vraga za eno krono dušo; kranjski klerikalci priporočajo danes za denar najmočnejšo oporo kranjskega nemštva, šparkaso v Ljubljani. In nič boljše ni z našim duhovništvom celo v domačih zadevah. Toda ljudstvo že spregleduje in vera je padla silno v cení. Govornik je častital samostojnim, naprednim Školčanom na lepi zmagi pri obč. volitvah z željo, da bi se nova občina kar najlepše razvijala (burno odobravanje). G. Miloš Stibler je obširno govoril o lepih ciljih in praktični koristi kmečkih hranilnic in posojilnic ter priporočal navajanje k vsestranski štedljivosti. Opisal je tudi veliki dobiček, ki ga imajo kmetje od mlekarn in vabil k marljivemu pristopu k novoustanovljeni mlekarški zadrugi v Školjah. Domač in poljuden govor je napravil kar najlepši udís. G. Kitek iz Pragarskega je pojasnjeval delavsko stališče k socialnemu zavarovanju in sedanjo državno carinsko politiko. — Shoda se je udeležilo lepo število domačinov; predsedoval je g. župan Janez Kušar. Zborovanje je poteklo v najlepšem miru.

Od Sv. Miklavža pri Ormožu. V Koflerjevo klet v Vinskem vrhu je hodil sosedni viničar Vrabl. S ponarejenim ključem je prišel v klet in prav pridno pretakal dobrega muškatsilvanca. Tudi svojim prijateljem je privoščil in jih vabil k sebi na dobro kapljico. Vedno pa mu ni bila sreča mila, ker некоč je pozabil ponarejeni ključ v neki škattji v stiskalnici. Gospodar kleti je našel ključ in orožniki so preprečili

Bralno društvo Eđinost v Središču je izročilo blagajničarki C. M. podružnice za Središče in okolico od dohodkov gled. predstave »Moč uniforme« 10 kron. Da bi se uniforma prav često ponašala s tako pomočjo v prid naše dične družbe, to dal Bog!

Zveza slovenske napredne mladine in Ciril-Metodova podružnica za Središče in okolico priredite v nedeljo dne 24. t. m. predavanje o že napovedani snovi. Predava g. I. Prekoršek, pot. učit. Ciril-Metodove družbe. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Prosi se za mnogobrojno udeležbo. Somišljeniki od Bolfenka, pridite mnogobrojno, da pokažemo, da še ne spimo in da naše organizacije napredujejo.

Ljutomerski okraj.

Malanedelja. Naš g. župnik in včasí tudi g. kaplan rabita prižnico večkrat za govorniški oder, na katerem se govori o politiki in hujska proti časnikom. Svetovali bi jima, da to za vedno opustita. Naj bi rajši gospodje gledali na to, da bodo dajali faranom lepe vzglede življenja, da se ne bodo celo najhujše tercijalke pohujševale nad življenjem enega in drugega in pisarile na škofa razna prezanimiva pisma. Prav nič ni za duhov-

nika lepo, če gre na vinsko zbirco, da pride šele drugo jutro domov. Tudi mežnarju bi svetovali, naj bo lepo miren, in naj si rajši skrbi za — drva. — Če pa se bo od raznih strani še dalje hujskalo proti nam naprednjakom in osobito zoper našo napredno mladino, pa bomo povedali marsikako skrivnost iz klerikalnega brloga.

Iz Vučjevasi na Murskem polju. Tukaj se je pred kratkim definitivno ustanovila podružnica c. k. kmetijske družbe štajerske, ki je bila živo potrebna. V njeno okrožje spadajo kraji: Vučjvas, Bučočovci, Hrastje, Murščak, Zasadi, Dobrava, Staranovavas, Bunčani in Iljaševci. Čast gre tukajšnjim kmetovalcem, da je pristopilo v par dneh 98 udov! Od 20. februarja do 20. marca je poslovala podružnica provizorično — toda z vsemi pravicami. Na ustanovnem občnem zboru je namesto obolelega potov. učitelja g. Pirstingerja govoril o namenu in koristih c. k. kmetijske družbe in njenih podružnic domači nadučitelj g. Cvetko; vrhtega je pogovoril nekotera važna vprašanja iz kmetijske stroke. Volitve so podale naslednji izid: naduč. Cvetko, načelnik; Knaflič, Slavič Anton, Osterc Franc, Osterc Anton, Štuhec Alojz, Zemljč Franc, Bohanec Franc in Sterniša Jakob, odborniki. V znamenju sloge, stanovske ljubezni in medsebojnega zaupanja naj mlada podružnica vrlo napreduje!

a Žalostna gostija. Minuli ponedeljek popoldne se je peljalo osem vozov svatov s poroke pri Sv. Juriju ob Ščavnici domu v Bolehnečice. Konji prvega voza so se pa splašili in padli z vozom in gosti vred v jark. Konji pri naslednjih vozovih so se tudi splašili in v kratkem času je bilo 6 vozov v jarku. Več gostov je dobilo lažje in težje poškodbe; pos. Franc Horvat si je dvakrat strl nogo, ker je prišel pod konje.

a Smrt vsled pijanosti. Pri gostilničarju Karbašu v Zg. Radgoni je padel hlapec Anton Reiter v pijanosti čez neke stopnjice na dvorišče, tako da je nezavesten obležal in še tisto noč umrl.

Železnica Ljutomer-Ormož se znova meri in sicer od ljutomerske strani proti ormoški. Kakor se sliši, pusti baje meriti južna železnica sama. Meri se po stari trasi, to je Ljutomer, Radomerje, Kačje grabe, Žerovinci, Ivanjkovci, Ormož.

o Iz Ljutomera. Bližamo se hudemu boju za obstanek slovenskega značaja trga Ljutomera — bližamo se občinskim volitvam. Če tudi je večina ljutomerskih prebivalcev slovenska, če tudi je trg Ljutomer sredi slovenske zemlje, imamo v svojih rokah samo III. razred in še tistega smo si morali priboriti po hudem boju pred kakimi dvajsetimi leti. A letos hoče naskočiti nemškonacionalna klika z vso silo tudi ta razred in si tako priboriti neomajano nadvlado v trgu Ljutomeru. Seveda, ideja je lepa! Naši renegatje bi imeli potem v občinskem zastopu proste roke, lahko bi gospodarili čisto po svoji volji, saj bi ne bilo nikogar, ki bi jih nadzoroval, ki bi jim gledal na prste. Sestava volilnega imenika je pravi umotvor pangermanske prefriganosti. Vpisali so ti gospodje med volilce III. razreda razun jednega, vse c. k. uradnike, tako, da morajo iti v III. razred reševati prusofilstva tudi osebe, ki uživajo po svojem stanu med uradništvom največji ugled. — Med tem, ko se pripravljajo Nemci na vse kriplje k volitvam, vlada pa med nami Slovenci v tem oziru neopravičljiva malomarnost in brezbriznost. Nihče se noče oprijeti pravega dela, vsak se zanaša na drugega. Gospoda! Bliža se sicer že 12 ura, a še je čas! Sicer pičlo odmerjen, a če stopimo vsi na narodni branik, če storimo vsi svojo dolžnost, ni ga Nemca, ki bi nam iztrgal iz rok našo last, III. razred! Pomislite, da je lažje posest braniti, nego isto priboriti! Ne zanašajte se na to, da je za III. razred nekaj več slovenskih kot nemških volilcev vpisanih v volilnem imeniku in da nam je zmaga sigurna. Nemci bodo delali z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi, da se polaste III. razreda! Renegatu ni nobeno sredstvo prešlabo, če se gre za dosego njegovih namenov. — Ljutomeržani! Ne vdajte se čem odpadnikom slovenske matere, ne pripustite, da bi zavladal neomajano nad nami oholi tujec, ne pripustite, da bi rodilo sad seme, katero je zasejal znani Duller!

Slovenjegraški okraj.

a Iz Slovenjgrada. Po posredovanju štajerskega deželnega živinorejskega nadzornika Martina Jelovškega se je ustanovila bikorejska zadruga v Razboru, sodnijski okraj Slovenjgradec. Zadruga se imenuje „Bikorejska zadruga v Razboru, vpisana zadruga z omejenimporočtvom“. Zadruga ima svoj sedež v Razborju in obsega celo občino Razbor. Namen zadruga je, povzdigniti govedorejo s tem, da se skupno nakupijo in redijo v zadostnem številu dobri plemenski biki marijadvorske pasme. — Predstojništvo obstoji iz

6 udov in 3 namestnikov. Izvoljeni so: gg. Jožef Pogorevšek za načelnika; Lenart Pačnik za načelnikovega namestnika; Jožef Krohne za tajnika in blagajnika; Miha Glasenčnik, Juri Slivnik, Luka Knez kot udi predstojništva; Matija Slivnik, Jakob Sovinc, Filip Pačnik kot namestniki. Eden delež je po 10 K., pristopnina po 2 K in letnina za vsako v zadrugi zapisnik vpisano kravo in telico po 1 K. — Dosedaj je pristopilo k zadrugi 20 udov.

v Iz Slovenjgrada. Dne 12. tm. se je pralo pri okr. okrajnem sodišču umazano perilo tukajšnjega nemčurstva. Radi nemškega „Turvereina“ ima namreč kazensko sodišče vedno mnogo opravka. V tem društvu se seveda nahajajo ljudje najboljše in tudi najslabše vrste in se temu ni čuditi, če se gotovi udje tega društva odlikujejo s takim dejanji, da mora kazensko sodišče kod častni sod razsojati. Kadar so razprave o tako pikantnih zadevah, se pri nas skoraj vedno vporabi § 456. k. p. reda, da se namreč javnost pri obravnavi izključi in to se je tudi pri tej obravnavi storilo, samo da bi junaški čini nemških turnarjev ne mogli priti v javnost. Če se gre za „ušivce“ in enake laskave priimke, je to menda preveč opreznosti ali ne? Ali se slavno sodišče boji, da bi se kdo vsled obnašanja „turnarjev“ pohujšal? Ali pa se gode v „Turnvereinu“ stvari, ki se še iz drugačnih vzrokov boje belega dneva? O tej protekciji, katero naša sodnija daje nemškutarjem, bi bilo dobro spregovoriti na višjem mestu.

Brežiški okraj.

b Iz rajhenburške fare. Kmetje smo pač uboge pare. Ko ne vemo kam s svojim delom, pa pa stopijo naš gospod fajmošter na kancl in zapovejo z grozečim prstom, da moramo priti delat tlako k cerkvi. Vedno bolj se kaže, koliko srca imajo ti gospodje do nas kmetov. Za kaplanijo smo jim zvozili, kolikor smo mogli in naši žulji so krvaveli, ko so jo zidali, zdaj pa se kaplani zabavajo v njej z mladimi devicami! Pa Vas vprašam tiste, ki ste vozili, mučili sebe in živino: „Ali je to prav?“ **Eden v imenu mnogih.**

b Iz Podsrede. „Na gostiji“ predzadnje nedelje v naši kaplaniji, kjer je „kučegazda“ gosp. Podpečan dvoril svojim somišljenicam in izražal svoje veselje na tem, da je ujel podpise vseh treh ebčinskih predstojnikov (morda pa niso podpisali carta bianco?), so se morale počenjati pravcate orgije. — Mimo kaplanije je šel neki tuj gospod (ime na razpolago) in vprašal, čigava gostilna je to, da prihaja iz nje tak trušč in hrup. Povedalo se mu je, da je to kaplanija! — Škoda, da drugo jutro ni hodil omenjeni gospod mimo. Zapazil bi bil namreč nad vrati „cagar“, katerega je tja „obesil“ neki kaplanov — čisto katoliški gost, ki če kar skozi okno klical sv. Urha na pomoč. Drugo joč je sicer „cagar“ zginil, ker je menda starine nmanjkalo, a sledovi se še dandanes poznajo, o zemur se lahko vsakdo prepriča. Tako torej dela naš gosp. Podpečan proti pijančevanju! Mi občani ga pozivljemo, da si zopet da podpisati izjavo, v kateri protestujejo župani proti naši pisavi.

b Iz Podsrede. — Naši dopisi v „Nar. Listu“, v katerih so cenj. čitatelji mogli videti resnično sliko naših razmer, so zaprli sapo tukajšnjim župnikovim in kaplanovim podrepanikom. Naš list tiči kaplanu g. Podpečanu še vedno v želodcu, kjer mu vzbuja hude bolečine, katerih odmeve se pogosto čuje. Taki odmevi so se že slišali na prižnici, v spovednici in drugje. Ker je kaplan izprevidel, da ne more ovreči tega, kar smo pisali in da ne more izprati madežev s svoje suknje — je pa nam v „Straži“ v dopisu „Podsreda“ kar na kratko odgovoril, — da lažemo. Mi pa ostajemo še vedno pri naših trditvah glede g. Vaupotiča in g. Podpečana in pozivljamo, da se nam v prihodnji „Straži“ stvarno, točko za točko dokaže laž! — No, g. Podpečan, le pogum! — Ali želi res g. Podpečan, da jamemo prinašati v „Nar. Listu“ (našim cenj. čitateljem v zabavo) tako po vrsti, kakor so hiše v Trstí, zanimive dogodbe iz njegovega življenja? Marsikoga bi zanimala gotovo tista dogodba, ki jo je doživel nekega lepega pomladnega dne v nekem vinogradu, kjer je mladim, brhkim dekletom — pomagal pri delu... Na svidenje! **Več „liberalnih“ Podsredčanov.**

b Iz Podsrede. — Naša duhovščina grozi s peklom, „kjer bo jok in škripanje z zobmi“, in s hudičem vsem tistim, ki storijo „smrtni“ greh, da si naročijo in berejo — napredno časopisje. Teh groženj se seveda več ne ustrašimo. L. Courier pravi: „... pustite se preganjati, obsojati, zapirati, pustite se obešati, ali pokažite svoje mišljenje“. Pri nas v Podsredi je vsak, ki se ne suče po vetru, ki pride iz župnišča in kaplanije — ničvrednej, nevernik, liberalca itd. (kar smo že imeli čast slišati iz prižnice). Pa vzlic vsej tej toči, ki venomer pada na naprednjake, je pri nas še dovolj kmetov, ki si upajo misliti po svjce. Da ne pomagajo g. Podpečanu v dosego njegovih namenov ne „hudiči“ ne pekeli, je tudi kaplan spoznal; zategadelj se je lotil novega strašila; jel je nas strašiti s — smrtjo!! Najprej je to poskusil v —

šoli! No, no, pred smrtjo ima pač g. Podpečan sam največji strah, ker pred smrtjo se mora tesniti srce le tistemu, ki se zaveda, da na svetu ni napravil nič dobrega; da bo že daleč po smrti — proklinjan! — Sta razumela, g. Vanpotic in gosp. Podpečan?! — Če je pa človek delal za blagor človeštva, mu smisel na smrt nemore biti strašna. Pekel pa imamo pri nas že na tem svetu; že par let nam povzroča mnogo zla in sovraštva, kojega prej niti na polovico toliko nismo poznali. Čimprej gresta naša „dušna pastirja“ od nas, tem boljše bode za našo faro.

Ako bi g. Vanpotic imel namen ostati med nami, bi si gotovo pozelel mirnejšega življenja, po katerem hrepeni vsak pošten človek ter bi ne netil med župljani sovraštva. — Res, naše časopisje, posebno pa ona mala brošura „Štolnina“ dela zgago spodnještajerski nadvladjaželni duhovščini; tako tudi pri nas. G. Podpečan je zadnje dni grozno shujšal; tega je pa baje krivo napredno časopisje, vsaj tako trdi kaplan g. Kolenc. G. Podpečan, vsa vaša strašila so premagana in spadajo le še v kak muzej; seme napredka, ki se je pred par leti zasejalo v Podsredi, je naglo vzkilo in bujno raste! Nikdo, celo naša mladina vam neče v kremplje in zastonj je vzdihanje po njej; tisti par ali dva para, ki jih imate v kat. izobr. dr., vam pa res privoščimo, in kadar bomo videli, da tiste kaj poučite in olike naučite, takrat šele spodtikajte se nad drugimi. Ni sile, ki bi ustavila naše delo, in ni sile, ki bi rešila klerikalno nasilstvo gotovega propada! Mi se probujamo in gremo naravnost proti svojim tlačiteljem. Dan obračuna kmalu pride in takrat boste videli, da res „strašen dan je dan plačila!“ — V imenu mnogih: Jaz.

b **Dobova Kmetijska** podružnica za Brežice in okolico zboruje v nedeljo, 24. tm. v Dobovi, v gostilni g. Cvetko in sicer porani maši. Predaval bo g. potovalni učitelj Gorican. — Udeležimo se tega predavanja v kar največjem številu, ker sicer pade na dobovsko faro slaba luč, da se nič ne zanimamo za današnja kmetijska vprašanja. Ne hitimo torej takoj domov za zapeček, saj ne bo vsega konec, če se zamudimo kake pol ure ob prekornem predavanju. Stopajmo tudi mi kmetje s časom naprej, kajti kdor ne napreduje, nazaduje. Posebno naša napredna mladina naj se takih predavanj pridno udeležuje.

b **Dobova**. Pred nekaj dnevi se je sešlo v neki dobovski gostilni več mož. Med temi možmi, če se sme tudi njega moža imenovati, je bil naš znani mežnarček. Nesreča je hotela, da se je Požar, prejšnji mihalovski župan, zadel v njegov kozarec in se je vino prelilo. To pa je bil za našega mežnarčka ogenj v strehi in v svoji sveti jezi je obljubil Požarju, da mu bo glavo razklal. Z našim mežnarčkom se nikar ne šalite, kajti ne poznate ga še in tudi ni dobro z njim zobati črešenj. Da je to res in da je on možbeseda, ki drži svojo obljubo, dokazuje to, da si je na skrivaj prinesel sekuro, da z njo razkolje neljubo mu glavo. Sekiro si je shranil pred vratmi, ki jo je pa še o pravem času našel gostilničar. Vsa zadeva se je naznanila sodniji, kamor se je tudi sekira poslala kot vzorec pravovernosti prevernega cerkvenega služabnika. Pamet, pamet, dragi mežnarček! Preveč so se ti razvneli možgani, zato je najbolje, da sam sebi puščaš s krampico. Najlepše pa bi bilo, da odlaziš prostovoljno od nas!

b **Armeško pri Rajhenburgu**. Naš župan si je opomogel. Ko je bil lansko leto od okr. šol. sveta obsojen na 128 kron globe zaradi fanta Janca Češek, ker ga ni v šolo pošiljal (češ da ga ni treba, ker ga je on z malega menda od 5. leta naprej redil, pa tudi ni treba, da bi vse v šolo hodilo, saj tudi on ne zna dobro pisati, pa je že drugič za župana izvoljen, seve po naročilu klerikalnih mogotcev!!), je vložil proti tej kazni rekurz, ki ga je pa deželni šolski svet zavrgel in kazen potrdil. Zdaj pa plačati! O ne, še h gosp. fajmoštru! O ti šment, prepozno? Dr. Benkovič bi bil že pomagal, — pa prepozno je. Aha, že vem: 128 kron globe ali 318 ur zapora, če se ne motim; tedaj pa kar v zapor, ob Svečnici, ko je zmiraj snežilo, fant je pa pri živini. Tako reven je bil kot župan, da ni bilo pri njem ničesar za dobiti. Vsaj občina je tako v Brežice na glavarstvo naznanila. No in letos 20. sušca je odbor volil novega župana. In glejte, tokrat je bil že tako premožen, da je povabil vse odbornike razun enega na zajutrek. Da, da, poštenost in resnica je — klerikalcem — nad vse!

v **Velikodušen dar za Sokolski dom v Brežicah**. G. Ivan Grobušek, mesar in gostilničar v Brežicah, je podaril za stavbo Sokolskega doma v Brežicah 30 000 zidne opeke. Darovatelju izrekajo brežiški in vsi posavski Slovenci najiskrenejšo zahvalo za velikodušni dar in upajo da bo blagi dobrotnik našel obilo posnemovalcev v celem brežiškem okraju in tudi v vseh drugih delih slovenske Štajerske. Živel darovalec in živel posnemovalci!

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

Mladinski shod se je vršil pretečeno nedeljo v Gornjemgradu. Udeležba je bila povoljna: bilo je zbranih do 100 fantov in deklet. Posebej moramo omeniti vrle Šmarčanke, ki so se pripeljale z

vozovi v tako lepem številu v kljub slabemu vremenu. Predsedoval je tov. Matjaž. O ciljih in namenih „Zveze slov. napredne mladine“ so govorili tov. Ferlež iz Št. Jurja ob j. ž., tov. Černešek iz Nove Štiffe in tov. Kunej iz Celja. Vsi so povdarjali veliko potrebo združitve v celoto, organizacijo, kajti le potom združitve bomo dosegli tiste cilje, ki smo si jih zapisali v program, le potom trdne orzanizacije smemo upati na boljše bodočnost. Če pogledamo današnji položaj, vidimo, da je naša mladina po svojem 14. letu prepuščena usodi, ki jo žal le premnogokrat najde v gostilni ali slabi družbi; nimamo ničesar, kar bi v ljudski šoli započeto izobraževalno delo nadaljevalo. Praznota, v kateri živi naša mladina od 14. do približno 20. leta, je velika škoda za narodov napredek in naša napredna organizacija bo imela veliko hvaležnega dela rešiti vprašanje, kako zaposliti našo mladino v tej njeni najspremembnejši dobi. Bodočnost naša nam je mladina in če se tem mladim ljudem da prilika izobraziti se v vedah gospodarskih in splošnih, se na ta način pospešuje izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja kmetijstva, delavstva, obrtništva in trgovstva. In to je ravno namen našega mladinskega gibanja. Vsi govorniki so želi burno pritrjevanje. — Shoda se je udeležil tudi g. dež. posl. dr. Kukovec, ki je pozdravljal napredno mladinsko gibanje ter nadalje poročal, ker je bilo na shodu tudi veliko njegovih volilcev, o delovanju deželnega zbora in o gornjegrajski železnici. — Lepo je govoril tudi g. Presečnik o pačenju slovenskega jezika s tujkami ter pozival mladino na odpravo te navade. — Dr. Konečnik se še zahvali vsem govornikom, na kar je zaključil predsednik 2 uri trajajoče zborovanje.

Zadnji dopisi.

Iz Hajdina pri Ptujju se nam poroča, da so pri zadnjih občinskih volitvah, ki so se vršile v tej občini po Veliki noči, zmagali na celi črti kandidatje narodne stranke. Klerikalci in nemškutarji so na celi črti popolnoma propadli. G. kaplanu Poplatniku želimo na njegovi novi postaji kot župniku na Polensaku več sreče!

Iz Ptujjske Gore. Pek Repa na Ptujjski gori, znani pristaš nemškutarskega „Štajerca“ in ptujskih nemškutarjev, se sramuje svoje pekovske obrti ter trdi v zadnjem „Štajercu“, da ni pek. Biti obenem pek, daccar, gostilničar in dopisnik smradljivega nemškutarskega „Štajerca“ seveda ni mogoče. Kaj pa misli Repa s svojim geslom: „zob za zob“, nam ni znano. Najbrž ima Repa v mislih tisti zob, ki ga je na begu ob priliki dr. Plojevega shoda pri Sv. Lovrencu na Dr. p. leta 1901 izgubil. Tega zoba Repa seveda ne bo več dobil nazaj.

Razne novosti.

Umor v Mariji Bistrici na Hrvaškem. V Mariji Bistrici je služboval kaplan Jurij pl. Fork, po poročilu »Pokreta« blag in plemenit človek. Pred kratkim je župnijski urad vzel za kočijaža nekega Imra Belka, znanega pretepača. Ko je Belka pred nekaj dnevi peljal kaplana s katehizacije na neki šoli domov, ga je med potjo napadel in z nožem tako zbedel, da je kaplan umrl.

a **15. leto** je poteklo v noči od 14. na 15. aprila, kar je bil v Ljubljani strahoviti potres leta 1895.

a **Nenavaden slučaj** se je zgodil v Perbeti na Ogrskem. Žena vaškega sodnika Jakoba je v kurniku baš hranila kokoši; na steni je visela puška. Petelin je sprhntal s perotnicami, zadel pri tem ob „petelina“ na puški, ki se je sprožila in žensko je zadel strel ter jo smrtno rani. V bolnišnici je umrla.

v **Zverska žena**. V vasi Neubäusel v Westerlandu je žena tamošnjega peka nekega dne moža, ki je bil slaboumen, polila s petrolejem in ga s pomočjo nekega pomočnika porinila v žarečo peč. Na krič nesrečneža so prihiteli sosede in ga rešili. Zverini so zaprli.

a **Ogromna skala**. Blizu slapa „Savice“ na Gorenjskem se je v gorovju odtrgala velikanska skala. V nedeljo zjutraj se je začulo strašno grmenje, ker se je odtrgala velikanska skala krog 1000 m³ vsebine. Neki lovec, ki na nasprotni strani čakal divjega petelina, je videl, da se je od Komarče valil velikanski kos gorovja, ki se je potem razsul in raztepel po vseh grapah. Drevje je v okolici vse uničeno in nekateri trdijo, da so izruvane tudi velike bukve, na katerih ni nobene rane. Iz tega sklepajo, da jih je vrgel sam puh drvečega skalovja. Skalovje se je že cel teden drobilo, a tako velikanske skale, ki bi se odtrgala, nikdo ne pomzi. V ploskovni meri je uničenih 4000 m².

Zvezna trgovina v Celju opozarja vse posestnike vinogradov, da blagovolijo že sedaj naznaniti, koliko bodo rabili gumitrakov za vezanje trt, da bo mogoče pravočasno poskrbeti dobro in sveže blago.

Dobivajo se v petih različnih kvalitetah, katere se proti takojšnji vrnitvi pošiljajo na zahtevo na ogled. 195-1

Nepravilna prebava je vzrok največ boleznij. Stalna uredba prebavljanja se dobi z uporabo izvrstnega dr. Rosa-balzama za želodec iz lekarne **B. Fragner-ja** ckr. dvornega dobavitelja v **Pragi**. Dobi se tudi v vseh tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat!

Vsakemu je znano, da se ranjena mesta pred onesnažbo ne morejo nikdar dovolj skrbno obvarovati, in da se vsled mrčesa zelo lahko izcimijo v hude rane. Zategadelj se svetuje, vsako tudi najmanjšo ranitev pokriti s pravim sredstvom in jo tako obvarovati pred kompliciranimi vnetji. K temu se mora uporabljati le kako zanesljivo anti-septično sredstvo. Kot tako je dobro znano **praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner-ja**, ckr. dvornega dobavitelja v **Pragi**, katero pomaga pri zaceljenju ran prav izvrstno.

Listnica uredništva.

F. B., Novaštifta: Dopisov za zdaj na Vašo željo ne objavimo, pač pa si jih prihranimo za vsak slučaj, če bi kedaj bilo zopet potrebno, potipati na žile! Zdravi! — **F. K., Preseka**: Hvala Vam! Imate prav dobro pero, pišite večkrat kaj iz Vašega kraja! Pozdrav! — **—è v fari šentpeterski**: Iskrena hvala! Priobčimo prihodnjic! Ljube so mi enake stvari satirične vsebine, ker so — vzgojevalne. Želal pa bi si tudi splošno črtic in krajsih povestic, event. tudi kako daljšo povest iz življenja našega ljudstva. — Neuspehi prvih nastopov ne smejo nikogar ostrašiti. Če bi jaz n. pr. tako mislil, bi moral že davno vreči puško v koruzo. Mirno in počasi sejmo naše „hudičovo seme“ po „dolini šentflorjanski“ — uspehi in prvi sadovi se bodo začeli kazati čez leta. Vedno glavo kvišku in jasen pogled v svet — kaj ne, to je naše načelo! Pozdrav Vam in vsem našim vrlim bojevnikom, posebno „organizatorju“! — **Bojsno**: Dopis preveč oseben in žaljiv. Taki napadi na posameznike, če nimajo splošnega pomena, nam nič ne koristijo. Nismo proti političnemu boju proti nasprotnim nam osebam v stvarni obliki; dopis take vrste je n. pr. današnji iz Pišec. Le poročajte nam še kaj, pa stvari, ki imajo kaj s politiko opraviti. Tudi razne novice so nam dobrodošle. Zdravi! — **J. D., Sv. Bolfenk pri Sr.**: Hvala, pa za danes žal prepozno. Pride prihodnjic. Zdravil — **Sv. Peter na M. S.**: Istotako! Živeli!

Nikdo ne bi mislil

da se dajo Pekatete na toliko načinov pripravljati, kot daje navodilo kuharska knjižica, ki jo vsakomur brezplačno pošlje **Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici**. 155 42-8

Javna zahvala

Podpisane posestnike je zadel požar dne 15. marca 1910 in nam popolnoma uničil vsa hišna in gospodarska poslopja. Bili smo zarovani pri **„North-British“ and Mercatile na Dunaju**.

Ta hvalevredna zarovalnica je povzročeno škodo takoj pravično cenila in po njenem zastopniku g. Karolu Kreftu izplačala, da se ji javno zahvaljujemo ter isto kakor tudi njenega zastopnika g. Krefta vsakomur najtopleje priporočamo.

V BERKOVCIH, dne 10. aprila 1910.

Franc Fifnja, Matevž Simonič, Anton Šiško, Jožef Žajdela, Anton Rožman, Anton Stuhec.

Resničnost potrjuje občinski urad Bolehnečici.
Franc Krajnc, obč. predstojnik, Jožef Senčar, priča.

Pravkar je izšla zanimiva knjižica

3. snopič „Več luči“

pod naslovom:

Kako naj sina oprostim vojaščine in druge važnejše določbe glede vojaške dolžnosti.

Cena 30 vinarjev, s poštnino 40 vin.
Dobiva se v tiskarni Iv. Pr. Lampreta in v vseh knjigotržbah. 122 8-1

Hiša z vrtom

in drvarnico, 5 minut od treh tovarn v Gaberju pri Celju, se takoj po nizki ceni proda. Več se izve pri lastniku **Franc Grilec**, Gaberje pri Celju. 254 3-1

V najem se da

dobro uspevačja **kovačnica** z vsem kovaškim orodjem; ista leži tik velike ceste (med 3 vasmi) in je oddaljena 10 minut od farne cerkve. V okolici je mnogo konjev in je zatogadelj s podkovanjem zelo lep zaslužek. — Cena in druge podrobnosti se izvedo pri lastniku **Anton Legatu**, krčmarju v Št. Ilju, p. Mislinje. 124 3-1

Oblastveno dovoljena

popolna razprodaja

zaloge norimberskega in drobnega blaga ter igrač. **Peter Kostič, Celje, Glavni trg 2** po zelo nizkih cenah.

Tudi je **vsa oprava** v trgovini, skladišču in izložbi, kot tudi **ti prostori** od 1. julija t. l. za oddati. 247 3-2

Za 10% ceneje

oddamo od danes naprej vsakovrstne **gramofone, eufone in plošče**; zahtevajte cenike.

— Istotam se dobi najboljši pomnoževalni aparat „**levograf**“ za 20% znižano ceno kakor doslej.

Slavna društva se opozarjajo posebno na to ngodnost. — **Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. Gor.** 105 1

Mehanična opekarna

- z bencin-motornim obratom -

∴ **J. Volpe** ∴

v Št. Lovrencu pri Št. Pavlu pri Preboldu oddaja močno žgano strešno opeko I. vrste po 26 kron 1000 komadov. Na postajo v Št. Peter v Sav. dol. pa postavi po 1000 opek za 33 kron. — Ima tudi strešno opeko vsake vrste. 258 2-1

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „**Vedno mlad**“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlja štiri krone.

2. Vitkov „**Mucin**“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Izjava.

Martin Lednik, posestnik v Mali Pirešici, obžaluje, da je obdolžil gospoda Martina Ocvirka, posestnika v Mali Pirešici, da v Boga ne veruje.

CELJE, dne 13. aprila 1910.

Na prodaj

je zemljišče, tričetrt ure od Maribora, v kat. občini Vodole, občina Karčevina, v obsegu 17 oralov, 2 orala vinograda z ameriskim nasadom, 2 orala hoste, njive, travniki in lep sadonosnik, hiša z gospodarskim poslopjem, živina in vse potrebno. Poudbe na **Josipa Serneč**, posest. sina, **Gradiška p. Pesnica.** 116

Najboljši češki nakupni vir.

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Šumava, Češko.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. boljšega 2 K 40 h; prima belega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velečnega, snežobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinjši drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 59 25-13

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Šumava, Češko.

Čebelarjem

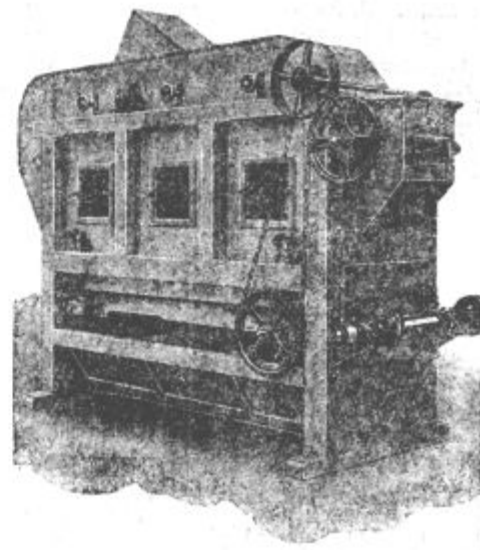
180 1
naznanjam, da sem vpeljal v svoji trgovini tudi vse za čebelarstvo potrebno orodje. Naročila izvršujem točno.

Veletrgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

JOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „**Narodnem domu**“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Predno si nabavite kak pisalni stroj, zahtevajte prospekt, brezplačno in brezobvezno razkazovanje stroja pri

Zvezni trgovini
∴ **V Celju.** ∴

Pisalni stroj z v.d.no pisavo
L. C. SMITH & BROS

ima: tečaj na kroglah pri vozu, tečaj na kroglah pri izseku, tečaj na kroglah pri tipkinem dvigalu. 266 - 2

Noben drug pisalni stroj nima teh eminentnih prednosti. Ta stroj je vspeh 20 letnih izkušenj v izdelovanju samopisnic. V najkrajšem času se je prodalo 100.000 teh strojev v popolno zadovoljnost odjemalcev, ki stavijo pri nakupu velike zahteve. Ako se mudite v Celju, ne zamudite prilike si ogledati ta najpopolnejši pisalni stroj.

Zahtevajte brezplačno razkazovanje stroja! — Zahtevajte prospekt!

10 letno funkcijsko jamstvo!

Pluge, brane,

peronospora - brizgalnice in vse poljedelske stroje, žične mreže in umetna gnajila priporoča po najnižjih cenah

trgovina z železnino „**Merkur**“, P. Majdič, Celje.

Sukno

ševjot in kamgarn za moške obleke se dobi v velikanski izbiri in nizkih cenah v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi zastoj in pošiljatve čez K 20'— franko. Zahtevajte **'Bomba' tkanina**, preizkušena najboljša za žensko in možko perilo. Kos 23 m franko K 15'50. Naročite cajgaste ostanke po 20 m trpežni K 8'—, fini K 10'—, zelo fini K 12'—.

32 52-14

Zelo je nevarno

tudi najmanjšo ranitev pustiti nepokrito, ker sicer se lahko izcimi v težko rano.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

— Razpošilja se vsak dan. —

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3'18 se pošljejo 4 pušice, za 7 K pa deset pušic poštne prosto na vsako postajo avstr.-ogrške monarhije

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja, ceno in varstveno znamko. Pristno je po 70 v. Glavna zaloga

B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloge v lekarnah Av.-Ogrske.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem presreljivo vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oziroma oče, brat in svak gospod

Vinko Ježovnik,

veleposestnik, državni poslanec, načelnik posojilnice etc.

danes popoldne ob pol 3. uri po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 54. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki predragega in nepozabnega ranjkega se bodo v petek, dne 22. aprila ob 4. uri popoldan prenesli iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Martinu pri Velenju.

Svete maše zadušnice se bodo brale v soboto, dne 23. t. m. v podružnični cerkvi v Velenju.

Velenje, dne 20. aprila 1910.

Terezija Ježovnik roj. Novak, soproga; Cirila in Slava Ježovnik, hčere; Marija Švarc roj. Ježovnik, sestra; Adolf Švarc, svak.

Veletrgovina z železino

'MERKUR'

PETER MAJDIČ

Celje.

se priporoča za nabavo vsakovrstne železine, stavbenih nosilcev, portlandskega in roman cementa, strešne lepenke, žičnih mrež, kovanih in žičnih ograj vsakovrstne izpeljave, vseh potrebščin za vodovode in vodnjake, različnih okovov in orodja za vsako obrt.

Nadalje priporoča vsakovrstne gospodarske stroje, kakor: vitelje, mlatilnice, škropilnice za vinograde itd.

Postrežba točna.

259 14-3

Cene nizke.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

'LASTNI DOM'

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

54

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

61 50-13

stavbena zlasti tesarska dela.